

**Verkiezingsprogramma
Actiepartij 2026 – 2030**

ACTIE MAAKT DE STAD!

ACTIE MAAKT DE STAD!

Actiepartij is een lokale partij, die opkomt voor de belangen van de inwoners van Haarlem en Spaarndam. Wij streven naar een sociale, culturele, groene en inclusieve stad. Waar we de diversiteit van inwoners omarmen en waar iedereen kan meedoen. Want samen staan we sterker.

Bestuurlijk experiment

Na 16 jaar onafgebroken in de gemeenteraad van Haarlem actief te zijn geweest, heeft Actiepartij afgelopen vier jaar onderdeel uitgemaakt van de coalitie. Dit was een bestuurlijk experiment, want hoewel we mee hebben geschreven aan het coalitieakkoord *“Actie! Aan de slag voor een sociale, groene en leefbare stad”*, hadden we geen eigen wethouder in het college van Burgemeester en Wethouders. Samenwerking en wederzijds vertrouwen waren dan ook de sleutelwoorden om met de gemeenteraad en het college uitvoering te geven aan de ambities van het coalitieakkoord. Actiepartij heeft vanuit die bijzondere positie een herkenbaar geluid laten doorklinken, gericht op sociaal beleid en bedoeld om de stad groener, gezonder en leuker achter te laten. Dat willen we graag met steun van de kiezers de komende jaren voortzetten. En het liefst natuurlijk met meer dan één zetel!

Onze positie in de wereld

Hoewel Actiepartij een lokale partij is die zich sterk maakt voor lokale oplossingen voor lokale inwoners, kunnen we onze ogen niet sluiten voor de situatie elders in de wereld. Sterker, Actiepartij is afgelopen vier jaar regelmatig door bezorgde Haarlemmers benaderd over gebeurtenissen wereldwijd. Of het nu ging om zorgen over de klimaatverandering, de aardbevingen in Marokko, Turkije en Syrië in 2023 en 2025, het oorlogsgeweld in Oekraïne met vluchtelingenstromen tot gevolg of de genocide in Gaza. Actiepartij wil graag een klankbord zijn voor inwoners van Haarlem, maar wil tegelijk realistisch zijn over onze reikwijdte bij deze en soortgelijke kwesties.

Nee, we kunnen als kleine lokale partij de conflicten elders in de wereld niet oplossen. Ja, we kunnen ons wel uitspreken over het onrecht dat elders wordt aangericht en dagelijks via de media de huiskamers binnenkomt. Bijvoorbeeld door onze regering vanuit de gemeenteraad aan te sporen om effectieve maatregelen op het wereldtoneel te treffen. Zo trokken we afgelopen jaar samen met honderdduizenden een rode lijn, riepen we eerder op om vluchtelingenkinderen op te vangen en spraken ons met collega's in de gemeenteraad uit tegen de strafbaarstelling van uitgeprocedeerde asielzoekers die in de illegaliteit belanden.

Ook in praktische zin wil Actiepartij ondersteunend zijn aan lokale initiatieven van Haarlemmers die niet bij de pakken neerzitten en hulpacties op touw zetten om het leed elders in de wereld te verzachten.

Wat gaan we doen in de komende raadsperiode?

Actiepartij wil de komende jaren verder werken aan een stad waar mensen met plezier kunnen wonen. Waar de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Waar mensen kunnen zijn wie ze (willen) zijn en

mee kunnen doen in de samenleving. Ongeacht afkomst, geboortegrond, psychische of fysieke gesteldheid, geaardheid of economische situatie. Waar we omkijken naar elkaar en onderdak bieden aan mensen op de vlucht. Waar we zuinig zijn op onze natuur en deze waar nodig een handje helpen. Waar we toekomstige generaties niet opzadelen met vervuilde lucht, grond en water. Waar we met zorg omgaan met ons erfgoed en ruimte geven aan cultuur. Waar straten veilig, toegankelijk en schoon zijn. Waar innovatie en initiatieven worden gestimuleerd, niet afgeremd. Dit doen we door samen met de inwoners en ondernemers van Haarlem en Spaarndam en de positieve krachten in de gemeenteraad uitvoerbare, creatieve oplossingen aan te dragen.

Want actie maakt de stad!

Actiepartij, december 2025

INHOUDSOPGAVE

1. BEWOONBARE, LEEFBARE STAD.....	5
2. SOCIALE, INCLUSIEVE STAD.....	14
3. ZORGZAME STAD.....	20
4. CULTURELE, CREATIEVE STAD.....	24
5. GROENE, WATERRIJKE, DIERVRIENDELIJKE STAD.....	29
6. DUURZAME EN SCHONE STAD.....	34
7. DEMOCRATISCHE STAD.....	38
8. VEILIGE STAD.....	40
9. ONDERNEMENDE, INITIATIEFRIJKE STAD.....	43
10. LERENDE STAD.....	48
11. BEREIKBARE, TOEGANKELIJKE STAD.....	51
13. GEZONDE EN SPORTIEVE STAD.....	55
14. DIENSTBARE EN FINANCIIEEL GEZONDE STAD.....	57

1. BEWOONBARE, LEEFBARE STAD

Haarlem is een van de meest aantrekkelijke steden van Nederland. In de Woon aantrekkelijkheidsindex 2024 staat Haarlem op de zesde plaats. Haarlem scoort bovengemiddeld op het historische karakter en het voorzieningenniveau (zoals winkels, horeca en podiumkunsten).

Maar met een inschrijfduur van meer dan acht jaar en een gemiddelde WOZ-waarde van ruim vijf ton is Haarlem ook een stad waar wonen voor steeds meer mensen helaas onbereikbaar (want onbetaalbaar) is geworden. Er is dan ook sprake van een wooncrisis. En om die aan te pakken moeten er betaalbare woningen worden gebouwd. Op een manier dat de stad leefbaar blijft voor iedereen.

Actiepartij heeft zich altijd ingezet voor goed en betaalbaar wonen. Wij noemen dat rechtvaardige volkshuisvesting. Wonen is immers een grondrecht. Daarin nemen corporaties, net als vroeger, het voortouw in de bouw van betaalbare woningen. We werken aan een sociale energietransitie door onverminderd door te gaan met een isolatie-offensief van (sociale) huurwoningen en we helpen huiseigenaren hetzelfde te doen.

We hebben aandacht voor alternatieve woonvormen voor verschillende doelgroepen, van jong tot oud, met ieder hun eigen woonwensen. We kijken vooruit en maken plannen om wonen ook voor toekomstige generaties in Haarlem mogelijk te maken.

Actiepartij staat voor een actief beleid gericht op behoud en herstel van cultureel en industrieel erfgoed. We maken ons sterk om leegstand en verkrotting tegen te gaan. We richten ons op meervoudig gebruik van de schaarse ruimte en we zijn terughoudend met hoogbouw. We nemen als uitgangspunt dat al het vastgoed in Haarlem van strategische waarde is. Als we bouwgrond of vastgoed verkopen doen we dat met een zelfbewoningsplicht en een antispesulatiebeding.

100% sociale en betaalbare woningbouw

Actiepartij pleit al meer dan tien jaar voor het terugbouwen van 4.000 sociale huurwoningen die door de jaren heen door sloop of verkoop zijn verdwenen. Daarom zijn we altijd voorstander geweest van de eis dat stadsbreed 40% sociale huur wordt gebouwd. Afgelopen bestuursperiode heeft de gemeente daar een schepje bovenop gedaan door aan de westkant van het Spaarne de eis te hanteren dat 50% sociale huur moet worden gebouwd. Maar nog steeds kunnen bij deze eis 20% (dure) vrije sector woningen worden gerealiseerd. Met de jarenlange prijsopdrijving en de verdieping van de wooncrisis vinden we dat niet langer houdbaar. Daarom pleiten we voor verdere aanscherping van de uitgangspunten. Actiepartij kiest voor 100% sociaal en betaalbaar. Dat betekent dat we bij nieuwe plannen geen bouw van (dure) vrije sector woningen in Haarlem meer willen.

We streven naar 100% betaalbare woningen, waarbij we de eis van 40% sociaal als absoluut minimum voortzetten, en waar mogelijk streven we naar 50% sociale woningbouw. Stadsbreed, aan beide zijden van het Spaarne. Een sociaal woningbouwfonds moet daar financiële steun voor bieden.

Daarnaast willen we dat de woningvoorraad uit voldoende woningen bestaat met een huurprijs die duurzaam onder de aftoppingsgrenzen blijft. (In 2026 afgerond tussen € 713 en € 764 afhankelijk van de samenstelling van het huishouden).

Maar met alleen betaalbare huur zijn we er niet. We zien ook graag meer mogelijkheden in de koopsector. Wanneer erfpacht van de grond de koopprijs betaalbaar kan houden, willen we daar meer gebruik van maken. Waar betaalbaarheid voor individuen moeilijk is, denken we graag mee over collectief eigenaarschap en (in de huursector) “friends concepten”.

Woningcorporaties. Actiepartij ziet graag dat woningcorporaties zich richten op de kerntaken: bouw, beheer, onderhoud en verhuur van sociale woningen. Corporaties zijn de belangrijkste partners voor de gemeente om betaalbare woningen in Haarlem te realiseren. Daarom geven we waar mogelijk woningcorporaties op gemeentelijke grondposities voorrang om betaalbare woningen te realiseren. De verduurzaming van corporatiewoningen moet zo snel mogelijk worden uitgevoerd. Het streven om dit in 2028 te hebben volbracht staat onder druk en daar willen we het gesprek over aangaan. We zien graag dat vertegenwoordigers van de belangenorganisaties van huurders en bewoners hierover mee kunnen praten.

We willen dat de verkoop (uitponing) van sociale huurwoningen verder wordt beperkt. Op dat uitgangspunt hebben we 1 uitzondering: Samen met coalitiepartijen hebben we in 2025 voorgesteld om met de drie grote Haarlemse corporaties te onderzoeken of in nieuwbouwprojecten extra aankoop van sociale huurwoningen mogelijk is. Het aantal extra aangekochte woningen mag onder voorwaarden extra verkocht of verhuurd worden. De extra verkoopopbrengsten komen volledig ten goede aan de nieuwbouw van sociale huurwoningen. Het doel is om op deze manier gemiddeld per jaar zo'n 50 extra lage middeldure woningen bereikbaar te maken voor gezinnen. Door gebruik te maken van een terugkooprecht kunnen de middeldure koopwoningen ook voor toekomstige kopers betaalbaar blijven.

Vrijstelling huurinkomsten uitkeringsgerechtigden. Actiepartij wil een regeling invoeren die het mogelijk maakt voor uitkeringsgerechtigden om een kamer te verhuren. Dit naar Amsterdams voorbeeld. Deze regeling is bedoeld om de bestaande woonruimte in de stad optimaal te benutten en bijstandsgerechtigden meer financiële ruimte te geven. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan de aanpak van de woningnood. De financiële prikkel compenseert verhuurders voor extra vaste lasten, zoals hogere kosten voor energie en gemeentelijke belastingen, die samenhangen met het verhuren van een kamer.

Levensloopbestendige wijken

Actiepartij pleit voor levensloopbestendige wijken, met bijbehorende voorzieningen. Dit zijn wijken waarbij er een divers woningaanbod is voor alle doelgroepen. Jongeren, ouderen, gezinnen en mensen met een beperking hebben allen een andere woonbehoefte. In een levensloopbestendige wijk kunnen mensen binnen de eigen omgeving verhuizen als hun woonbehoefte verandert. Levensloopbestendige wijken dragen zo bij

aan de sociale cohesie in de stad.

De kansen op een woning worden vergroot door in wijken gericht nieuwbouw te realiseren. Denk bijvoorbeeld aan de bouw van appartementen voor senioren. Hoewel doorstroming op zichzelf geen doelstelling is, komt zo een meervoudige verhuisketen tot stand waarbij de sociale cohesie in de wijk kan worden behouden.

Bouwen voor doelgroepen

In het Volkshuisvestingsprogramma 2026-2030 heeft de gemeenteraad zich uitgesproken voor realisatie van woningen voor verschillende doelgroepen. Actiepartij ondersteunt de aanpak en de ambities voor al deze doelgroepen. In dit verkiezingsprogramma gaan wij specifiek in op huisvesting voor dak- en thuislozen (Wonen Eerst), ouderen, jongeren/studenten en woonwagenbewoners.

Dak- en thuislozen (Wonen Eerst). In deze periode is een nieuwe aanpak van dakloosheid vastgesteld door de intentieverklaring Wonen Eerst. Het doel is om dakloosheid in de regio uit te bannen in 2030. Met deze aanpak wordt onderkend dat dakloosheid allereerst een woonprobleem is. Het doel is om zo veel mogelijk (tijdelijke) woningen aan te bieden aan thuislozen om instroom in de opvang te voorkomen. Dit is veel goedkoper en draagt meer bij aan maatschappelijk herstel. Actiepartij wil de komende jaren met deze aanpak doorgaan zodat we met succes een einde kunnen maken aan dakloosheid in Haarlem.

Jongeren en studenten. Actiepartij vindt het belangrijk dat jongeren zich kunnen ontplooiën en een eigen leven kunnen opbouwen. “Uit huis gaan” is daarbij een logische stap. Naast hospitaverhuur en de bouw van studentenwoningen willen we ook graag collectieve woonvormen mogelijk maken.

Vergrijzing (en intergenerationeel wonen). Ook in Haarlem is sprake van een vergrijzende bevolking. We zien in Nederland allerlei inspirerende voorbeelden waar jongeren (bijvoorbeeld studenten) en ouderen onder één dak leven. Dit wordt intergenerationeel wonen genoemd. Enerzijds wordt het nijpend tekort aan (ouderen)zorg ondervangen, anderzijds biedt het jongeren een kans op woonruimte. Actiepartij ziet ook graag in Haarlem dit soort initiatieven ontstaan. Te beginnen met een gesprek tussen corporaties, zorgaanbieders (oa. Sint Jacob) en jongeren om te zien waar kansen en behoeften bestaan.

Collectief wonen. Wij zijn voor collectief wonen. In allerlei vormen. Van hofjes tot woongroepen, van jongeren die samen een grotere (eengezins)woning betrekken of (gelijkgestemde) ouderen die een woonvorm realiseren waarbij ze voor elkaar zorgen. Een collectieve woonvorm voor oudere kunstenaars en muzikanten, naar voorbeeld van het Rosa Spierhuis, lijkt ons voor Haarlem een mooie toevoeging. Actiepartij heeft in 2024 met een aantal partijen het initiatiefvoorstel Samen Beter Wonen opgesteld en met de ideeën die we daarin hebben verzameld gaan we graag verder. Het is vooral nu zaak dat plekken in de stad hier mogelijkheden voor gaan bieden. Daar gaan we naar op zoek.

Woonwagens. Ook woonwagenbewoners zijn al jaren op zoek naar uitbreidingsmogelijkheden voor hun woonvorm. Afgelopen jaren heeft de gemeente daar met de woonwagenbewoners stapjes gezet om nieuwe

plekken te vinden en bestaande woonwagenlocaties te verbeteren. Actiepartij wil graag op deze constructieve voet verder in gesprek blijven en tot daadwerkelijke realisatie van extra plekken komen. We zien uit naar realisatie van extra plekken aan de Amelandstraat en de Schwannstraat. Ook onderzoeken we de mogelijkheden aan de Amsterdamsevaart en de Zuidschalkwijkerweg.

Nieuwbouw

Afgelopen jaren heeft de gemeente plannen voor de ontwikkelzones vastgesteld. Hier kunnen de komende jaren woningen worden gebouwd. Daar heeft de stad ook subsidies voor ontvangen van het Rijk. Oostpoort en Zuidwest hebben wat ons betreft de grootste prioriteit.

Daarnaast willen we ook dat kleine (vaak particuliere) bouwinitiatieven in de bestaande wijken een kans maken. Daar is begeleiding vanuit de gemeente voor nodig. Wij denken dat daarmee een grote impuls wordt gegeven aan de organische groei van de bestaande stad.

In het Volkshuisvestingsprogramma 2026-2030 wordt uitgegaan van 12.000 woningen tot 2040. In de plancapaciteit wordt daarin voorzien. De verwachting is echter dat de bouwproductie vanaf ongeveer 2035 omlaag zal gaan. Dat vinden we met de voortdurende wooncrisis een verkeerd signaal. Zeker ook omdat “stikstof” een grote uitdaging vormt en bepalend is voor de haalbaarheid van diverse plannen. We kijken dan ook vooruit en oriënteren ons op toekomstige woningbouwlocaties die na 2040 kunnen worden gerealiseerd. Locaties waarvan we denken dat we daar voor volgende generaties kunnen bouwen. Dit kan uiteraard niet zonder omwonenden en belanghebbenden vroegtijdig in dat proces te betrekken.

Voor Actiepartij zijn diverse locaties in de toekomst kansrijk om (nogmaals) te verkennen:

Put van Peet. Deze locatie aan de oostkant van Haarlem ligt bijzonder dicht bij het OV knooppunt Haarlem Spaarnwoude. Eerder heeft Actiepartij al gepleit voor plaatsing van flexwoningen voor asielzoekers. Mits de bodemverontreiniging geen obstakel vormt, zien wij hier nog steeds kansen voor circa 75 tot 125 woningen.

De As van Oost. De As van Oost langs de Schipholweg heeft helaas een valse start gekend. Actiepartij is echter van mening dat woningbouw op deze locatie onderzocht moet worden. Uiteraard met behoud of terugkeer van het pannenkoekenhuis. Een goed plan kan mogelijk 1.250 woningen opleveren. Daar is verder onderzoek voor mogelijk en dat willen we dan ook bespreekbaar maken met de nieuwe gemeenteraad.

Stadszijde (oostkant) Westelijke Randweg. Behalve de locaties in de ontwikkelzones Haarlem Zuidwest en Zijlweg west, vindt Actiepartij het onderzoekswaardig om aan de oostkant van de Westelijke Randweg naar verdichtingslocaties te kijken. Hiermee markeren we nogmaals dat de Westelijke tuinbouwgebieden (dus de westkant van de Westelijke Randweg) vrij van woningbouw blijven.

Verdichting naoorlogse wijken. Door sloop/nieuwbouw van naoorlogse (veelal) grondgebonden woningen in de omgeving van meerlaagse woningbouw zien wij graag verdichting plaatsvinden. Het proces van deze verkenningen moet transparant plaatsvinden, met inbreng van ideeën van bewoners en belanghebbenden.

Zuidwestzijde Waarderpolder. Wonen in de Waarderpolder is niet goed mogelijk. En voor de economische vitaliteit van Haarlem ook niet zondermeer wenselijk. In het onlangs afgesloten 5e Convenant Waarderpolder 2026-2030 is de woonfunctie dan ook uitgesloten.

Actiepartij vindt evenwel dat in de toekomst gekeken moet worden naar een gemengde bestemming voor het gebied tussen grofweg de Wim van Eststraat (Sporheldenbuurt) en de Minckelersweg. Wij zien hier op termijn kansen voor combinaties van wonen en werken. Goed ook voor het vestigingsklimaat.

Samen met het al bestaande aanbod van voorzieningen rondom het Energieplein, zoals De Lichtfabriek, de padelbanen en Mooie Boules kan hier een aantrekkelijk buurtje ontstaan. Actiepartij vindt een volwaardige woonfunctie op die plek nuttiger dan shortstay verblijf (van expats van 6 dagen tot 6 maanden) zoals dat nu wordt gerealiseerd in het oude directiekantoor van het voormalige Gemeentelijke Energie Bedrijf.

Verduurzaming

Met de stijging van de energieprijzen is het belangrijk dat we inzetten op een sociale energietransitie. Vooral in de vooroorlogse wijken kunnen grote stappen gezet worden in de verduurzaming van woningen. Een isolatie-offensief van met name de sociale huurwoningen heeft prioriteit. We houden daarom vast aan de afspraken daarover met woningcorporaties. Ook gaan we in gesprek over de verduurzaming van hun monumenten. Daarnaast willen we ook eigenaren van koopwoningen ondersteunen. Met informatie en met voortzetting van bestaande subsidieregelingen.

De verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed is inmiddels op gang gekomen, maar we zien tegelijk dat de kosten waartegen dat gebeurt op lange termijn bijzonder hoog zijn. Daarom willen we heroverwegen of de verduurzaming niet beter volgens het kostenefficiënte scenario kan worden aangepakt (in plaats volgens het maximale scenario). Dit kan vele miljoenen euro's schelen en toch de vastgoedportefeuille van gemeente Haarlem toekomstbestendig maken.

Bouwleges. Door bij heffing van bouwleges de mate van duurzaamheid van het bouwproject (energieprestatie) mee te wegen, kan duurzaam bouwen verder worden gestimuleerd. Hoe duurzamer het bouwproject, des te meer korting op de bouwleges. Op initiatief van Actiepartij werkt het college aan de vergroening van de bouwleges bij de Belastingvoorstellen voor 2027.

Woningsplitsing en optopping

Wij vinden dat woningsplitsing in (met name vooroorlogse) buurten een negatieve invloed heeft gehad op de leefbaarheid. Daarom willen wij het splitsingsverbod in deze wijken handhaven, met de enkele wijzigingen waarover de gemeenteraad onlangs heeft besloten. Want we zien ook dat woningsplitsing kan bijdragen aan het bestrijden van de wooncrisis. Zeker wanneer de leefbaarheid niet wordt geschaad en er meer variatie in het homogene woningaanbod in met name naoorlogse wijken ontstaat.

We zien optopping als een kansrijke manier om woningen toe te voegen aan de bestaande voorraad. Zeker wanneer voorzieningen in de nabijheid aanwezig zijn. We blijven dan ook in gesprek met corporaties en professionals om te zien waar knelpunten (in bijvoorbeeld regelgeving) kunnen worden weggenomen.

Leegstand en verkrotting

Een stad waar zoveel vraag naar woonruimte is, kan zich geen langdurige leegstand veroorloven. Toch is in Haarlem sprake van een bovengemiddelde leegstand. (bron: evaluatie leegstandsregister aug 2025)

Actiepartij vindt dat de gemeente met de nieuwe Leegstandswet in de hand leegstand en verkrotting actief moet tegengaan. Daar zijn naar ons inzicht meer ambtenaren voor nodig.

Actiepartij werkt graag mee aan tijdelijk gebruik van leegstaande gebouwen. Hier denken we dus in kansen, ook als het de gebouwen van de gemeente zelf betreft. De doelstelling moet zijn dat de leegstand onder het landelijk gemiddelde wordt teruggedrongen.

Sloop. Wij willen dat de gemeente sloop pas toestaat als er voldoende zekerheid bestaat over realisatie van bouwplannen. Idealiter wordt er dus pas een sloopvergunning verstrekt wanneer geplande nieuwbouw direct volgt op sloop. Hiermee wordt voorkomen dat terreinen langdurig braak liggen. Wordt toch eerder gesloopt, dan willen we ook een tijdelijke invulling van de locatie (bijvoorbeeld door stadslandbouw of een buurttuin).

Anti-kraak. Aan het systeem van 'anti-kraak' of 'kraakwacht' kleven allerlei nadelen. Het leidt tot een uitholling van woonrechten van bewoners, die zo weer op straat gezet kunnen worden en vaak tal van wonderlijke voorwaarden en beperkingen krijgen opgelegd. Anti-kraak mag niet gezien worden als dé oplossing voor het (structurele) woningtekort. Het blijft een systeem dat de feitelijke leegstand van vastgoedobjecten maskeert en speculatie in de hand werkt. Bovendien zijn de omhooggeschoten prijzen voor tijdelijke huur onacceptabel. We willen dat de gemeente alle mogelijkheden aangrijpt om op grond van de Wet Goed Verhuurderschap uitwassen tegen te gaan. De "horrorflat" aan de Zijlweg wordt wat Actiepartij betreft zo snel mogelijk ingezet voor fatsoenlijke huisvesting van jongeren of als AZC voor asielzoekers.

Wonen Boven Winkels

Actiepartij is voorstander van een voortvarende aanpak van het project Wonen Boven Winkels. Bestaande belemmeringen ten aanzien van fiets- en autoparkeren willen we pragmatisch wegnemen. Goede voorbeelden (best practices) willen we via het bouwloket voor initiatiefnemers en eigenaren van leegstaande woon/winkelpanden beschikbaar stellen.

Hoogbouw

Actiepartij wil dat in Haarlem de menselijke maat niet uit het oog wordt verloren. Onderzoek heeft aangetoond dat woongebouwen van maximaal 4-6 lagen dat waarborgen. Wanneer gebouwen (veel) hoger worden verliezen mensen het contact met de straat. Hoogbouw betekent ook lang niet altijd dat er meer woningen kunnen worden gerealiseerd.

Wij hebben aangedrongen op een hoogbouwvisie, waarin is vastgelegd waar en hoe hoogbouw is toegestaan. In de Omgevingsvisie 2045 heeft de gemeente aangegeven selectief in te zetten op hoogbouw.

Nieuw Zuid. De beoogde hoogbouw rondom het busstation Haarlem Nieuw Zuid hebben wij altijd te grootschalig gevonden. Nu de voorbereidingen voor realisatie van het busstation in volle gang zijn, vragen we wederom aandacht voor de levendigheid van de plinten van de te realiseren hoogbouw. Actiepartij wil dat er oog is voor de leefbaarheid van de achterliggende woonwijken aan weerskanten van de Schipholweg.

Haarlem Hoog e.o. Aan de Westelijke Randweg staat sinds begin jaren '60 de woonflat Haarlem Hoog. Deze vormde de aanleiding om in de Ontwikkelzone Haarlem Zuidwest hoogbouw toe te voegen, teneinde in de rest van de ontwikkelzone ook ruimte voor groen te realiseren. Wij vinden dit een van de weinige plekken aan de westkant van Haarlem waar hoogbouw goed kan worden ingepast in de bestaande omgeving maar zijn kritisch op de toekomstige verkeersbewegingen de wijk in en uit.

Schalkwijk. Wij zien kansen voor beperkte hoogbouw in Schalkwijk, mits goed ingepast in de bestaande woonwijken.

Braakliggende terreinen en tijdelijke bebouwing

Actiepartij wil op langdurig braakliggende bouwterreinen ruimte bieden voor tijdelijk gebruik, bijvoorbeeld in de vorm van stadslandbouw. We zijn terughoudend met het toestaan van tijdelijke bebouwing. Immers uit het verleden blijkt dat het risico groot is dat 'tijdelijk' toch langdurig wordt. Dan doen we het liever direct in 1x goed. Daar waar wel wordt gekozen voor tijdelijke woningen, willen we inzetten op een goede bouw kwaliteit zodat deze woningen eventueel elders kunnen worden hergebruikt. Dit geldt ook voor tijdelijke schoolgebouwen en huisartsenpraktijken.

Realisatie van tiny houses zoals aan de Zwemmerslaan vinden we een goed voorbeeld van tijdelijk gebruik. Deze woonvorm, liefst met zoveel mogelijk eigen energie-opwekking, voorziet in een duidelijke behoefte van woningzoekenden in Haarlem.

De gemeente heeft in 2025 het complex Nieuw België aangekocht. Hier worden Oekraïense vluchtelingen tijdelijk gehuisvest. Indien er een duurzame vrede in Oekraïne wordt bereikt en men begint met de wederopbouw van het land, vinden wij het een goed idee deze tijdelijke woningen (mits nog in goede staat) te doneren aan Oekraïne.

Gemeentelijk vastgoed = strategisch vastgoed

Omdat ruimte schaars is vinden we dat al het gemeentelijk vastgoed per definitie van strategische waarde is voor onze stad. Het is ons kapitaal waarmee we onze maatschappelijke doelen kunnen realiseren. Actiepartij is niet per definitie tegen verkoop van gebouwen. Wel vinden wij dat hier een duidelijk nee-tenzij van toepassing moet zijn. Er is bijvoorbeeld grote behoefte aan maatschappelijk vastgoed, ruimte voor broedplaatsen en ruimte voor het Programma Impact Ondernemen. Maar ook voor tijdelijke bewoning door kwetsbare doelgroepen. Hierin heeft de gemeentelijke overheid wat Actiepartij betreft een duidelijke taak.

We vinden dat als de gemeente toch incidenteel een woning verkoopt, deze als eerste terecht moet komen bij een corporatie, zodat deze woning in de sociale huursector beschikbaar komt. Zo heeft de gemeente afgelopen jaren met succes een woning in Rozenprieel kunnen verkopen aan een van de woningcorporaties. Als verkoop aan een corporatie niet lukt, willen we dat de woning bij voorkeur terecht komt bij Haarlemse woningzoekenden die een sociale huur- of koopwoning achterlaten in Haarlem. Zo lokt deze verkoop een (keten van meerdere) verhuizingen in de sociale huur- en/of koopsector uit.

Na jarenlange uitverkoop van gebouwen hebben we de afgelopen vier jaar een omslag in het denken en doen van onze gemeente bewerkstelligd: we hebben een aantal panden aangekocht zoals in het centrum in de Kruisstraat, De Greiner in Rozenprieel en Klein België aan de Belgiëlaan.

Wanneer de gemeenteraad toch koos voor verkoop, heeft Actiepartij kritisch gekeken naar de voorwaarden en geprobeerd een zo groot mogelijke maatschappelijke waarde te realiseren. Zo is in de Waarderpolder grond in erfpacht uitgegeven aan 3D-makerszone / MAAK. Bedrijven werken daar aan een circulair Haarlem, en de gemeente blijft eigenaar van deze strategisch gelegen grond zodat ze in de verre toekomst hier opnieuw keuzes voor de stad kan maken.

Anti-speculatie beding. In deze periode heeft Actiepartij samen met andere partijen een voorstel gedaan om het anti speculatiebeding in Haarlem te verbeteren. Wij vroegen daarin om “heldere kaders voor een tienjarig anti-speculatiebeding, waarin een onderscheid wordt gemaakt tussen voortijdige verkoop en verhuur en waarin boetes aan de gemeente of ontwikkelaar expliciet vast worden gelegd.” Actiepartij wil dat dit vernieuwde anti-speculatiebeding consequent wordt opgenomen in de afspraken met ontwikkelaars.

Erfgoed en Beschermd Stadsgezicht

Haarlem heeft veel erfgoed binnen de stadsgrenzen. We hebben niet alleen een wettelijke taak om dit te behouden, ook willen we ons erfgoed verduurzamen. Daarom heeft Actiepartij er (met succes) voor gepleit dat er meer ambtenaren op de afdeling Erfgoed zijn komen werken. Wij willen voortvarend aan de slag met het in 2024 vastgestelde erfgoedbeleid, met specifieke aandacht voor het ondersteunen van monumenteneigenaren bij het energetisch verduurzamen. Ook willen we de verbindende kracht van erfgoed inzetten voor onze samenleving. Bijvoorbeeld door ruimte te bieden aan buurtactiviteiten.

We vinden dat eigenaren van zogenaamde orde 2 panden in het beschermd stadsgezicht met zorg hun woningen moeten kunnen verbeteren. Actiepartij hoort vaak dat regels onduidelijk zijn en architecten en bouwprofessionals geven aan dat de regeldruk woningverbeteringen belemmert. Actiepartij wil (mede) daarom een bouwloket voor kleine initiatieven en voorlichting over zogenaamde “best practices” bij verduurzaming.

Beeldbepalende monumenten. In de taakverdeling tussen gemeenteraad en college ziet Actiepartij te vaak dat de raad door inwoners wordt aangesproken op bouwplannen, zonder dat de raad hier zelf (recent)

een rol in heeft gehad. Zo is de optopping van het Brinkmann complex buiten het zicht van de gemeenteraad uitgevoerd. Actiepartij ziet graag dat de rol van de gemeenteraad wordt vergroot. Hierover maken we dan ook graag duidelijke(r) afspraken met het college van B&W.

Toegankelijkheid

Actiepartij vindt het belangrijk dat behalve de openbare ruimte ook openbare gebouwen toegankelijk zijn voor minder validen. Bij de bouw van winkelcentrum Schalkwijk hebben wij aandacht gevraagd voor de aanleg van gehandicaptenparkeerplaatsen. Wij vinden dat deze gratis toegankelijk moeten zijn, ook als deze in (betaalde) parkeergarages worden gerealiseerd. Met de uitbreiding van de autoluwe binnenstad willen we tegelijk de toegankelijkheid voor minder validen waarborgen. (zie hoofdstuk bereikbare, toegankelijke stad) Actiepartij wil dat er meer openbare toiletten worden gerealiseerd, inclusief verschoontafels voor babies. Dit kan wat ons betreft prima in de vele openbare (toekomstige) fietsenstallingen.

Actiepunten 2026-2030

Actiepartij komt in actie voor:

- **collectieve woonvormen (o.a. friends concept)**
- **een sociaal woningbouwfonds**
- **100% betaalbare woningen bij nieuwbouw, waarvan 40-50% sociaal**
- **aanpak van leegstand en verkrotting**
- **wonen boven winkels**
- **een bouwloket voor kleine bouwinitiatieven**
- **voorrang voor corporaties bij grondverkoop**
- **versnelling van verduurzaming van woningen**
- **een verkenning naar nieuwbouwlocaties na 2040**
- **Wonen Eerst (Housing First)**
- **intergenerationeel wonen**
- **jongeren- en studentenwoningen**
- **meer standplaatsen voor woonwagens**
- **strategisch gebruik van al het gemeentelijk vastgoed**
- **een actief grond- en vastgoedbeleid**
- **behoud van en hulp bij verduurzaming van erfgoed**
- **gebruik van erfgoed voor maatschappelijke doelen**
- **meer openbare toiletten**

2. SOCIALE, INCLUSIEVE STAD

Actiepartij komt op voor mensen die dit het hardst nodig hebben. In een inclusieve stad moeten alle inwoners kunnen terugvallen op de overheid. Actiepartij is bezorgd over uitsluiting van mensen door de overheid. Dit geldt zowel voor ongedocumenteerden en zij die - door het ontbreken van een inschrijfadres - geen gebruik kunnen maken van hun BSN nummer.

In een sociale stad is er ruimte voor ontmoeting. Er zijn prachtige voorbeelden van wijkcentra in Haarlem, waar uitstekend werk wordt gedaan. Hof van Leijh, De Wereld en Buurthub Cronje 1a zijn ontmoetingsplekken zoals we ze graag zien. We vinden het heel belangrijk dat buurthuizen gerund door de buurt zelf, zoals Badhuis en Posthuis blijven bestaan en dat ze anderen inspireren ook zoiets te starten. Wij gunnen elke wijk een Buurthub, die laagdrempelig is, gebruikt wordt door veel verschillende organisaties die verschillende doelgroepen aanspreken. Waar buurtbewoners zelf gebruik van kunnen maken. Waar initiatieven kunnen starten en waar geëxperimenteerd wordt.

Armoede is direct van invloed op de gezondheid. Mensen leven korter, hebben meer gezondheidsklachten en ervaren meer stress. Kinderen die opgroeien in armoede lopen het risico op sociale uitsluiting en hebben slechtere ontwikkelingskansen.

Actiepartij ziet graag een leefbaar basisinkomen voor iedereen. Zolang dat nog niet gerealiseerd is, moet er voor wie (tijdelijk) niet deelneemt aan de arbeidsmarkt, een goed sociaal vangnet zijn.

Actiepartij ziet meer in positief prikkelen dan in sanctioneren. Uitgangspunt bij integratie op de arbeidsmarkt moet zijn gebaseerd op wat iemand wil en kan. Voldoende mogelijkheden voor (om)scholing is daarbij van belang.

Haarlem heeft de traditie om een gastvrije stad te zijn. Opvang van vluchtelingen is voor Actiepartij dan ook een vanzelfsprekende zaak. Het is belangrijk dat nieuwkomers hun weg vinden in de Haarlemse samenleving. Daarvoor is huisvesting, goed onderwijs en begeleiding naar werk nodig. Vrijwilligers die hierin een rol spelen willen wij goed ondersteunen.

Actiepartij wil dat Haarlem volledig voldoet aan de verplichtingen uit de Spreidingswet.

Bijstand en Minimaregelingen

Bijstand. De Participatiewet wordt de komende jaren aangepast. Actiepartij is blij met de extra ruimte om te experimenteren en de mogelijkheden voor uitkeringsgerechtigden om een groter deel van de bijverdiensten te behouden. Dit leidt ook tot meer uitstroom uit de bijstand.

Bijzondere bijstand dient wat ons betreft vaker ingezet te worden als "bijstand om niet" in plaats van als

lening. Daar is ook voldoende geld voor bij de gemeente. Het beleid voor kwijtscheldingen van gemeentelijke belasting voor minima willen we voortzetten.

Minimaregelingen. Het recht op minimaregelingen, waaronder de HaarlemPas, is in deze periode verruimd tot 130% van de bijstandsnorm. Actiepartij wil dat zoveel mogelijk mensen gebruik kunnen maken van de Haarlempas.

De participatieraad heeft in 2024 geadviseerd om in schrijnende gevallen de inkomensnorm van 130% op te rekken tot 140%. Wat Actiepartij betreft onderzoeken we deze mogelijkheden en als er zich daarbij kansen voordoen om het aanbod voor de Haarlempas-houders te verruimen grijpen we deze aan.

Armoede en schulden

Ook in Haarlem is sprake van (risico's op) armoede. Dat willen we aanpakken. Het is onverteerbaar dat mensen genoodzaakt zijn gebruik te maken van de Voedselbank, zich in schulden storten of schoolreisjes voor hun kinderen niet kunnen betalen.

Kinderarmoede. De gemeenteraad heeft deze periode extra aandacht gevraagd voor de bestrijding van kinderarmoede. Dit heeft bijgedragen aan de regionale aanpak kinderarmoede.

Ondanks deze inzet heeft de kinderombudsman in 2025 vastgesteld dat het welzijn en de ontwikkeling van kinderen die in armoede opgroeien ernstig onder druk staan. Dit wordt bevestigd door jongerenwerkers in Haarlem, die ook zien dat jongeren in schulden terechtkomen door online aankopen en gokken. De kinderombudsman roept op dat er een integraal armoedebelief wordt opgesteld dat niet alleen gaat over gratis laptops, sportabonnementen en een schoolontbijt. Ook worden gemeenten opgeroepen om zelf te onderzoeken hoe ze problemen met kinderen in armoede kunnen aanpakken. Daarbij zou meer gesproken moeten worden met de kinderen zelf. Actiepartij wil een plan van aanpak om kinderarmoede op deze integrale manier aan te pakken. We betrekken daar graag de Bouwdepot-aanpak bij, zoals door gemeenten als Amersfoort, Delft, Eindhoven en Groningen inmiddels wordt gedaan.

Energiearmoede. Door de stijging van de energieprijzen dreigen mensen in armoede te vervallen. Actiepartij wil laagdrempelige leningen en subsidies voor verduurzaming en geeft net als in deze periode prioriteit aan de isolatie van sociale huurwoningen.

Schulddienstverlening. Wij willen armoede voorkomen door vroege signalering en actieve hulp bij schulden. Bij schulddienstverlening dienen mensen niet door bureaucratie van de regen in de drup te komen. Veel schulden van mensen ontstaan immers bij en door de overheid. Ook krijgen wij signalen dat veel jongeren door online aankopen en gokken in de schulden zijn geraakt. Zij dienen meteen schulddienstverlening te krijgen, zonder wachtlijsten. Het is van het grootste belang dat alle instanties de beslagvrije voet respecteren om ergere problemen te voorkomen. Door als

gemeente de schulden van huishoudens die in problemen zijn geraakt over te nemen, kan de gemeente de schulden rentevrij laten terugbetalen.

Gemeente Haarlem heeft onlangs het 'NVVK convenant lokale overheid' ondertekend. Door de afspraken in dit convenant krijgen inwoners met schulden sneller hulp. De partijen die meedoen stoppen sneller met aanmaningen en werken actief mee aan een oplossing. Actiepartij zal de resultaten van de hiermee gemaakte afspraken nauwlettend volgen.

Basisinkomen

Actiepartij wil dat iedereen volwaardig aan de samenleving kan deelnemen. Wij willen daarom een experiment met een basisinkomen in Haarlem.

Jongeren

Jongeren in Haarlem verdienen de volle aandacht van de gemeente. Het algemene beeld is dat er veel wordt gepraat over jongeren, te weinig met jongeren zelf. De corona periode heeft een gat geslagen in de ontwikkeling van een generatie. Signalen over jeugddakloosheid en schulden ontstaan door online koopgedrag en gokken dienen serieus te worden aangepakt. De geestelijke gezondheidszorg van jongeren staat onder druk. Het jongerendebat van november 2025 in Slachthuis wees uit dat er veel werk aan de winkel is. Actiepartij wil zo snel mogelijk een stadsbrede jongerenconferentie organiseren, waarbij zowel jongeren als jongerenorganisaties zoals Stichting STAD, Hattrick, Triple Threat, gemeente en (jeugd)hulpverleners zoals PerMens een integraal plan voor jongeren verder uitwerken. Met aandacht voor het (geestelijk) welzijn van jongeren, schuldhulpverlening, straathoekwerk, eigen plekken, voorzieningen en activiteiten in alle wijken van Haarlem.

Jongerencentra. Jongeren verdienen een eigen plek in Haarlem. Flinty's is bij uitstek een (jongeren)centrum, waar Haarlem trots op mag zijn. We zien dat er voor jongeren in de leeftijd van ca. 14 tot 18 jaar weinig ontmoetingsplekken zijn. Dat willen we verbeteren, te beginnen met het actief betrekken van jongeren (en jongerenorganisaties) in de planontwikkelingen van de stad. Leegstaande gebouwen kunnen wat Actiepartij betreft tijdelijk worden ingezet om jongeren een plek te geven. Graag zien wij in elk stadsdeel een jongerencentrum.

Jongerenwerk. Actiepartij vindt het belangrijk dat in alle wijken van Haarlem jongerenwerk georganiseerd is. Dat is nu niet het geval en dat is onacceptabel.

Zelforganisaties

Zelforganisaties zijn het cement van de samenleving. Tal van particuliere initiatieven in de stad werken aan integratie, meedoen, stadslandbouw en nog veel meer. De inzet van (de vrijwilligers van) deze organisaties is onmisbaar. We ondersteunen zelforganisaties waar nodig en faciliteren deze met

middelen en ruimte.

Opvang van vluchtelingen

Gastvrije stad. Haarlem heeft de traditie om een gastvrije stad te zijn. Opvang van vluchtelingen is voor Actiepartij dan ook een vanzelfsprekende zaak. Momenteel wordt in Haarlem aan vier groepen nieuwkomers opvang geboden: Oekraïense vluchtelingen, asielzoekers, statushouders en alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV-ers). Het is belangrijk dat nieuwkomers hun weg vinden in de Haarlemse samenleving. Daarvoor is huisvesting, goed onderwijs en begeleiding naar werk nodig. We willen een meertalige webpagina met informatie over taallessen en sportmogelijkheden, gericht op nieuwkomers. Behalve de hulp van instanties zoals COA en Vluchtelingenwerk, zijn er van oudsher veel vrijwilligers in Haarlem die zich willen inzetten om daarbij te helpen. Actiepartij is voorstander van ruimhartige steun aan deze vrijwilligers.

Ook zijn wij voorstander van gecombineerde woonvormen waar bijvoorbeeld jonge Haarlemmers jonge nieuwkomers wegwijs maken in Haarlem.

Spreidingswet. Afgelopen jaren heeft de gemeenteraad aangegeven hoe in Haarlem uitvoering wordt gegeven aan de opgaven uit de Spreidingswet. Er is gekozen voor relatief kleinschalige tot middelgrote asielzoekerscentra (AZC's), gespreid over de stad. Deze zijn nog niet gereed. Mede door de sluiting van de tijdelijke opvanglocatie in de Beyneshal per 1 februari 2026 voldoet Haarlem straks niet volledig aan de opgave van Spreidingswet. Een ongewenste situatie die wat Actiepartij betreft zo snel mogelijk wordt verbeterd.

Oekraïners. De afgelopen jaren zijn vluchtelingen uit Oekraïne opgevangen op riviercruiseschepen en in hotels. In 2025 heeft het college van B&W aangegeven de woon- en leefomstandigheden van mensen in de gemeentelijke opvang te willen verbeteren, gericht op meer zelfstandigheid. Met de flexwoningen aan het Woudplein (naast station Haarlem-Spaarnwoude) en de recente aankoop van de locatie Klein België wordt hieraan deels voldaan. Wat Actiepartij betreft zetten we dit beleid de komende jaren voort en waar nodig breiden we de opvang voor deze groep uit. Als eerste willen we de circa 43 woningen in het voormalige winkelpand van Sikkes aan de Kruisstraat ontwikkelen. Op de begane grond kan, behalve de geplande fietsenstalling, ruimte worden geboden voor ontmoeting of ondersteunende voorzieningen.

Bijna 300 opvangplekken worden door particulieren in Haarlem geboden. Met enige regelmaat komen er vanuit deze particuliere hoek verzoeken tot overplaatsing van mensen naar gemeentelijke opvanglocaties. We willen dat de gemeente deze verzoeken zoveel als mogelijk honoreert en waar nodig ondersteuning biedt wanneer mensen toch langer in particuliere opvang verblijven.

Asielzoekers. Er zijn in Haarlem 2 locaties in beeld waar op termijn een permanente AZC is voorzien. Voor de Meesterlottelaan loopt een procedure voor vestiging van een AZC vanaf medio 2028. Tot die tijd

is hier sprake van noodopvang. We willen dat de locaties aan de Meesterlottelaan en de Zijlweg op afzienbare termijn volledig functioneren. Het initiatief daartoe ligt bij COA. We vinden dat gemeente Haarlem hier geen vertragende factor in mag zijn en hier, net als afgelopen jaren, een proactieve, faciliterende rol speelt. Creatieve oplossingen voor geschikte noodopvang blijven wat ons betreft noodzakelijk.

AMV-ers. Alleengaande minderjarige vluchtelingen (AMV-ers) vormen een groeiende groep in de asielketen. Het gegeven van de minderjarigheid zonder ouders of verzorgers in ons land, vraagt specifieke opvangvoorzieningen. Als onderdeel van de taakstelling voor huisvesting van statushouders, werkt Haarlem op twee locaties aan geschikte huisvesting voor minderjarige statushouders. Actiepartij ziet graag dat hier ook goede begeleiding wordt geboden, zo mogelijk met hulp van jonge Haarlemmers.

Statushouders. Haarlem heeft een taak in de huisvesting van statushouders. Landelijke wetgeving is mede bepalend of Haarlem de taakstelling behaalt. Actiepartij wil dat met woningcorporaties goede doorlopende afspraken worden gemaakt hoe de taakstelling wordt gerealiseerd.

Ongedocumenteerden. De schattingen van het aantal mensen in Nederland zonder geldige verblijfsvergunning lopen uiteen, maar het zijn er zeker enkele tienduizenden. Onder hen zijn mensen wier verblijfsvergunning is verlopen, uitgeprocedeerde asielzoekers en staatlozen die niet kunnen terugkeren naar het land van geboorte.

In de regionale afspraken over opvang ligt de taak voor deze groep mensen bij het Amsterdams Centrum Ongedocumenteerden. Echter, ook hier is de asielketen verstopt, waardoor mensen op straat belanden. In Haarlem ontfermt Stichting Stem In De Stad zich over deze mensen. De stichting heeft afgelopen jaren aangegeven met enkele locaties in tijdelijk beheer voor menswaardige opvang te kunnen zorgen. Actiepartij wil, bijvoorbeeld binnen het gemeentelijk vastgoed, hieraan bijdragen.

Vrijwilligers. In Haarlem zijn veel vrijwilligers die zich willen inzetten voor vluchtelingen en statushouders. Dat was in 2015 bij De Koepel, dat zien we nu ook bij de opvang van Oekraïeners en asielzoekers aan de Meesterlottelaan. Actiepartij wil ruimhartige ondersteuning van deze initiatieven.

Taalonderwijs. De huidige Wet inburgering (Wi2021) laat een aantal verbeteringen zien ten opzichte van de oude wet. Echter, er staan nog steeds boetes op het niet behalen (van een deel) van de examens op taalniveau A1 voor hen die op B1 niveau zijn ingeschaald. Nu belanden deze mensen vaak in de Z-route, hetgeen betekent dat men niet het taalniveau bereikt wat mogelijk is.

In juni 2025 heeft Haarlem zich, op voorspraak van Actiepartij, solidair verklaard met het [Manifest Inburgering](#) van de MBO raad en NRTO. Daarin wordt gesteld dat het voor iedereen mogelijk moet zijn om taalonderwijs op passend niveau te volgen. Actiepartij wil de gemeentelijke beleidsvrijheid op dit punt maximaal benutten.

Actiepunten 2026-2030

Actiepartij komt in actie voor:

- Bijzondere Bijstand als gift in plaats van als lening
- effectieve armoedebestrijding voor volwassenen
- integraal armoedebelid voor kinderen
- bestrijding van energiearmoede
- goede schulddienstverlening
- een experiment Basisinkomen
- meer voorzieningen voor HaarlemPas houders
- realisatie van permanente AZC locaties
- het nakomen van de verplichtingen uit de Spreidingswet
- veilige opvanglocaties voor Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen
- begeleiding van Oekraïners vanuit particuliere naar gemeentelijke opvang
- tijdelijke locaties voor ongedocumenteerden
- goed taalonderwijs voor nieuwkomers

3. ZORGZAME STAD

Voor Actiepartij is het uitgangspunt dat iedereen aan onze samenleving kan deelnemen. De verwachting dat dit vanzelf gaat is keer op keer niet realistisch gebleken. Door onder andere de verschraling van de zorg, individualisering en het gebrek aan sociale woningen komt een aantal mensen aan de zijlijn van de samenleving te staan. Dat willen we voorkomen!

We onderkennen dat mensen met minder geld vaak een slechtere gezondheid en dito levensverwachting hebben. Dat willen we verbeteren!

Uit meerdere onderzoeken blijkt dat de inwoners niet altijd zo zelfredzaam zijn als door de (landelijke) overheid wordt aangenomen. Actiepartij spreekt liever van samenredzaamheid en ondersteuning van zorgvragers bij aanvragen van voorzieningen door onder andere onafhankelijk cliëntondersteuners.

Om te beginnen richten we ons op een goed aanbod van zorg- en welzijnsvoorzieningen. Ook kan de gemeente zorgen voor beter gebruik van minimaregelingen.

Zorg algemeen

Zorgketen. In Haarlem zijn veel verschillende zorgaanbieders. Het is belangrijk dat zij samen een sluitende zorgketen vormen. Zorgaanbieders dienen niet met elkaar te 'concurreren', maar samen te werken op een manier waarbij de zorgvrager centraal staat.

Een goede 'sociale kaart' kan behulpzaam zijn. Dan weet iedereen wie zich met welke problematiek bezighoudt en waar men de juiste zorg kan vinden.

Mantelzorg. Er wordt steeds meer beroep gedaan op mantelzorgers. Een groot deel van de mantelzorgers is nu (zeer) overbelast. Het aanbieden van respijtzorg kan naar ons inzicht meer bijdragen dan een (eenmalig) mantelzorgcompliment.

In de nabije toekomst zal het gemiddelde aantal beschikbare mantelzorgers per zorgvrager verder afnemen. Daarom is het van belang dat buurtcirkels zoals die nu ontstaan worden ondersteund.

Vervoersvoorzieningen. De OV-taxi voor het vervoer van mindervaliden functioneert een stuk beter dan jaren geleden. Wij willen erop toezien dat dit zo blijft. Actiepartij is voorstander van een inkomensafhankelijke WMO-verstreking op dit punt. Stapeling van eigen bijdragen willen we voorkomen. Combinaties van doelgroepenvervoer, bijvoorbeeld WMO en leerlingenvervoer, zijn een onderzoek waard. Zie ook het hoofdstuk 'Lerende Stad'.

Zorgruil. Zorgruil is een goed voorbeeld van innovatie. Het bereidt ons voor op de tijd die komen gaat, zoals het er nu uit ziet met een tekort aan mantelzorgers. Zorgruil is een laagdrempelige manier om hulp

voor elkaar te organiseren met een gesloten beurs. De basis is wederkerigheid: wie een dienst verleent, krijgt er iets voor terug. Geen geld, maar een andere dienst. Dat wordt uitgedrukt in uren, die nu of in de toekomst gebruikt kunnen worden. Zorgruil neemt het gevoel van 'vraagverlegenheid' weg: velen durven nu niet om hulp te vragen, omdat ze het gevoel hebben er niets voor terug te kunnen doen. Ook maakt de registratie van zorguren inzichtelijk wat de zorgvraag en de kwaliteit van de geleverde dienst is. Het mede door Actiepartij opgestelde initiatiefvoorstel 'Versterken duurzame initiatieven', in juni 2025 aangenomen, stelt een bedrag van € 50.000,- voor onderzoek naar zorgruil of een wijk-munt beschikbaar. De uitwerking hiervan zullen we volgen.

Huisarts. Iedereen heeft recht op een huisarts. Maar deze eerstelijnszorg staat overal in Nederland onder druk. Ook in Haarlem. Zorgverzekeraars zijn als eerste aan zet om samen met startende huisartsen te zorgen voor geschikte praktijkruimte. Maar Haarlem is duur en ruimte is schaars. Op aandringen van Actiepartij heeft Haarlem afgelopen jaren geld beschikbaar gesteld om te kunnen bijdragen aan huisvesting van de eerstelijnszorg. Dat willen we blijven doen. Daarnaast willen we in alle ontwikkelzones aandacht voor zorgfuncties. Een groeiende stad waar ook vergrijzing plaatsvindt heeft voldoende zorg van goede kwaliteit nodig. Een huisarts voor alle Haarlemmers!

Spaarne Ziekenhuis. Mogelijk verdwijnt het Spaarne Ziekenhuis uit Haarlem. Dan zijn Haarlemmers voor ziekenhuisopname afhankelijk van de locatie in Hoofddorp of elders in de regio. Actiepartij ziet het liefst dat Haarlem een ziekenhuis binnen de gemeentegrenzen heeft. Tegelijk ligt die beslissing niet bij het gemeentebestuur. Onze inzet zal zich richten op goede woonruimte voor artsen en verpleegkundigen zodat Haarlem voor het Spaarne Ziekenhuis een logische vestigingsplaats blijft. Daarnaast zullen we inzetten op hergebruik van de locatie Noord als zorglocatie, eventueel gecombineerd met woon-zorgplekken. Indien het ziekenhuis daadwerkelijk de deuren in Haarlem sluit zullen wij garanties willen over aanrijtijden van ambulances en bereikbaarheid van het ziekenhuis met openbaar vervoer en eigen vervoer.

Onafhankelijke cliëntondersteuning (OCO). Er is behoefte aan voldoende en toegankelijke, onafhankelijke cliëntondersteuners die de weg kennen in het woud van aanbieders en juiste financiering. Deze verdienen gemeentelijke steun. Dit geldt voor alle soorten zorg en ondersteuning die de gemeente levert.

WMO

De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) is de wet op basis waarvan de gemeente zorg en ondersteuning levert op het gebied van welzijn. Haarlem is een centrumgemeente met een regionale functie. Onder de WMO vallen de thuiszorg, begeleiding, vervoersvoorzieningen, hulpmiddelen, maatschappelijke opvang en ook beschermd wonen.

Mensen met een zorgvraag weten vaak niet goed waar zij terecht kunnen. Of er zijn verschillende vormen van financiering voor het probleem waar ze mee kampen. Bijvoorbeeld de WLZ (Wet Langdurige Zorg) en de Zorgverzekeringswet, de WMO of juist iets daartussenin.

Huishoudelijke ondersteuning. Om huishoudelijke ondersteuning verantwoord mogelijk te maken dient er voldoende betaalbare thuiszorg te zijn van goede kwaliteit. Voor de thuiszorgers vinden we een normaal salaris, prettige werkomstandigheden en goede scholingsmogelijkheden vanzelfsprekend. Bij de volgende aanbesteding van thuiszorg door de gemeente aan aanbieders van huishoudelijke ondersteuning zal Actiepartij daar op toezien.

Dak- en thuislozen

Degenen die er het slechtst voorstaan in het leven verdienen onze volle aandacht. Het aantal dak- en thuislozen neemt helaas nog steeds toe. Dat blijkt ook uit de ETHOS telling, waarbij ook verborgen thuisloosheid wordt meegenomen.

De huidige groep van dak- en thuislozen is zeer divers, met een groot aantal 'economisch' dak- en thuislozen en kinderen onder hen. Om dak- of thuisloosheid onder kinderen te verminderen houdt Actiepartij dit onderwerp prominent op de agenda. Op verzoek van onder andere Actiepartij wordt in 2026 samen met woningcorporaties gewerkt aan een voorrangsregeling, die regelt dat dakloze gezinnen met kinderen niet eerst anderhalf jaar in de opvang hoeven te verblijven.

Spaarnesicht als opvangvoorziening voor jonge dak- en thuislozen behoudt wat ons betreft steun. Voor een aantal mensen is groepswonen in kleinere voorzieningen mogelijk. Het liefst in zelfbeheer. (voor Wonen Eerst!, zie hoofdstuk wonen).

Preventie van dak- en thuisloosheid. Ruim 30% van de dak- en thuislozen die zich meldt bij de gemeente is al eerder dakloos geweest. Beter is het om dakloosheid waar mogelijk te voorkomen. Dit kan bij huurwoningen door de preventie woning en het verbod. Hierbij neemt een zorgorganisatie, na melding van 2 maanden huurachterstand, tijdelijk de huurwoning over van de huurder. Als de situatie van de huurder gestabiliseerd is door de juiste ondersteuning gaat de woning weer terug naar de huurder. Haarlem werkt aan preventie van dakloosheid met onder andere [Housing First](#). Daar is in deze periode, onder andere op voorspraak van Actiepartij, extra geld voor aangetrokken en de uitvoering is gestart. Daarnaast ondersteunen we '[Onder de pannen](#)' en [Tijdelijk onder dak](#) van harte.

Dienstverlening aan dak en thuislozen. De dienstverlening aan dak- en thuislozen via de Brede Centrale Toegang is deze periode verbeterd. We blijven de kwaliteit monitoren. Actiepartij is voorstander van het aanstellen van een mediator voor (dreigend) dak- en thuislozen naar Amsterdams voorbeeld. Door deze mediation wordt dakloosheid, van bijvoorbeeld jongeren, voorkomen. Zonder postadres heeft iemand geen zorgverzekering en geen inkomen. Het niet hebben van een

zorgverzekering leidt weer tot boetes boven op de premie. Deze boetes belemmeren de uitstroom naar een huurwoning en maken de schuldhelpverlening lastiger. Uiteindelijk worden mensen die geen postadres hebben uitgeschreven uit de gemeentelijke basis administratie en worden spookburgers zonder recht op voorzieningen.

Dak- en thuislozen wil Actiepartij zo snel mogelijk een gemeentelijk postadres geven.

Beschermd wonen

Er is grote behoefte aan beschermd wonen in de regio. Gelukkig zijn de wachtlijsten voor deze vorm van opvang in deze periode zo goed als weggewerkt. Actiepartij blijft erop toezien dat dat zo blijft. Wel zien wij nog de behoefte aan beschermd wonen voor de groep overlastgevende en verslaafde jongeren. Bepalend voor het tegengaan van wachtlijsten is dat er doorstroming naar een passende woning is voor hen die kunnen uitstromen. Dan moeten er wel voldoende betaalbare woningen zijn.

Actiepunten 2026-2030

Actiepartij komt in actie voor:

- een Sociale Kaart voor Haarlem
- buurtcirkels en zorgcoöperaties
- ruimhartige verstrekking van WMO voorzieningen
- de invoering van een zorgruilsysteem
- een huisarts (en andere eerstelijnszorg) voor alle Haarlemmers
- behoud van zorgfuncties in Spaarne Gasthuis locatie Noord
- een voorrangsregeling voor dakloze gezinnen
- kleinschalige (vervolg)opvang voor dak- en thuislozen
- betere dienstverlening aan dak- en thuislozen
- de realisatie van een Domus+

4. CULTURELE, CREATIEVE STAD

Haarlem heeft een rijke culturele geschiedenis. Maar we willen ook dat er een veelzijdige culturele toekomst in het verschiet ligt. Dat komt niet vanzelf. Daar moet de gemeente in investeren en daar hebben we de afgelopen vier jaar dan ook werk van gemaakt.

Zo heeft Actiepartij ervoor gezorgd dat de cultuursubsidies worden geïndexeerd voor inflatie en hebben we meer geld beschikbaar gesteld voor amateurkunst.

Ook is er met onze inbreng geld voor investeringen in huisvesting van de kleinere culturele instellingen beschikbaar gesteld. Zo willen we onder andere De Pletterij toekomstbestendig verbouwen, Nieuwe Vide helpen aan een nieuw onderkomen in Schalkwijk en broedplaatsen realiseren.

Er is gewerkt aan de voorbereidingen voor de verbouwing van De Schuur. Die willen we nu realiseren. We willen het Frans Hals Museum helpen aan een goed onderkomen. Liefst in de Egelantier, waar we de gemeente hebben behoed voor een uitzichtloze hotelontwikkeling. We bouwen in geen geval een dure kelder aan Groot Heiligland!

Hoewel er een nieuw evenementenbeleid is vastgesteld, is het nog allerminst zeker of (de culturele) festivals en evenementen die zo bij Haarlem passen, kunnen blijven voortbestaan.

Culturele evenementen

Veel culturele evenementen en festivals draaien op de inzet van vrijwilligers. Die geven we graag een steun in de rug. Het nieuwe evenementenbeleid gaat van start in 2026. Bij de beoordeling van de subsidieaanvragen bleek eind 2025 dat Houtfestival, Ecofest, Buiten het Boekje en Spaanestadconcert buiten de boot vielen. Er is extra geld door de gemeenteraad beschikbaar gesteld maar dit lijkt ons niet voldoende om deze evenementen te organiseren op het niveau dat we gewend zijn. Daarom willen we dit evenementenbeleid al in 2026 evalueren zodat we tijdig kunnen bijsturen zodat we de waardevolle culturele evenementen blijven steunen. We zien ook kansen voor sponsoring vanuit de gemeente.

Wat Actiepartij betreft werken we versneld aan verduurzaming van het Bloemencorso. Gemeente betaalt hier verhoudingsgewijs veel geld voor en daar mogen we op z'n minst een gifvrij evenement voor terugvragen.

De Kerstmarkt is uitgegroeid tot een commercieel driedaags evenement. Er gaat veel gemeenschapsgeld naartoe. Actiepartij streeft naar een kleinere en duurzamere Kerstmarkt, die op eigen benen kan staan en passend is bij de Haarlemse maat. Zonder subsidie van de gemeente.

Amateurkunst

Op voorstel van Actiepartij zijn de subsidies voor amateurkunst de afgelopen jaren verdubbeld. Actiepartij heeft erop aangedrongen dat deze subsidies jaarlijks worden geïndexeerd. Het budget voor amateurkunst is in de gemeentebegroting veilig gesteld tot en met 2027. Graag maken we deze structureel voor de periode daarna.

Onze culturele instellingen

Frans Hals Museum. Nu de afgelopen periode een depotruimte is gevonden, verdient het Frans Hals Museum zelf wat ons betreft betere huisvesting. Een unilocatie geniet daarbij de voorkeur. Actiepartij geloofde niet in een dure kelder op de huidige locatie aan het Groot Heiligland. Inmiddels heeft de gemeenteraad uitgesproken dat De Egelantier de beste oplossing lijkt. Dankzij onze inzet is verder onderzoek hiernaar mogelijk geweest. De gemeenteraad wil hier verder mee, maar een definitief besluit is er nog niet. Daar zetten we op in. Hiermee werken we aan een toekomstbestendig Frans Hals Museum en geven we de Egelantier terug aan de stad.

Schuur. De Schuur is afgelopen jaren door een moeilijke periode gegaan. Actiepartij ziet graag dat de komende jaren uitvoering wordt gegeven aan de verbouwingsplannen die een gezonde exploitatie mogelijk maakt.

Museum van de Geest. In 2022 werd het Museum van de Geest uitgeroepen tot Europees museum van het jaar. Met de ingrijpende verbouwing en de reorganisatie in 2024 lijkt het museum klaar voor de toekomst. Actiepartij blijft graag met het museum in gesprek, zodat dit bijzondere museum voor Haarlem behouden blijft.

Vleeshal en Vissershuisje. We willen voorkomen dat met de verhuizing van het Frans Hals Museum en het Archeologisch Museum langjarige leegstand ontstaat in De Vleeshal en het Vissershuisje. Wij zien in deze monumentale gebouwen graag een mix van culturele en/of maatschappelijke functies terugkomen.

De Pletterij. De Pletterij is uitgegroeid tot een belangrijk podium voor jazz- en wereldmuziek. Daarnaast voorziet de Pletterij in een belangrijke debat functie in Haarlem. Zowel op de locatie aan de Lange Herenvest als op locaties elders in de stad, waaronder in Schalkwijk. Afgelopen periode is gezocht naar alternatieve locaties en uiteindelijk een plan gemaakt om de huidige locatie te verbouwen tot muziekpodium, debatcentrum en (vlakke vloer)theater. Actiepartij ziet graag dat deze plannen de komende jaren tot uitvoering worden gebracht.

Slachthuis(terrein). Na een roerige start is het Slachthuis uitgegroeid tot een ware muziekfabriek. Er is aangetoond dat Slachthuis niet zonder structurele steun vanuit de overheid kan bestaan. In 2025 heeft

de gemeenteraad deze steun tot en met 2030 zeker gesteld. Actiepartij wil dat deze steun daarna ook blijft bestaan.

Afgelopen periode heeft Actiepartij vaak aandacht gevraagd voor de stilgevallen ontwikkeling van het omliggende Slachthuisterrein. Grote delen van het terrein bleven leeg staan en er trad verdere verkrotting op van het voormalige slachthuis en de bijbehorende stallen. Recent is er beterschap beloofd. Actiepartij behoudt hiervoor bijzondere aandacht.

Skatepark. Het Skatepark voorziet in een grote behoefte onder jongeren. Behalve als skatepark fungeert de locatie ook als podium voor muzikanten. De ligging in de Waarderpolder maakt het kansrijk om bij te dragen aan de nachtcultuur. Er zijn geen slapende omwonenden zoals in de binnenstad. Skatepark heeft een huurcontract tot eind 2030. Wat ons betreft blijft Skatepark permanent op deze plek. Kan dat niet, dan willen we dat gemeente en Skatepark samen op zoek gaan naar een nieuwe, permanente locatie.

Verhalenhuis. Actiepartij is blij met het Verhalenhuis in Haarlem Noord en wil graag de ondersteuning van Muziekhuis023 vanuit de Impuls Jongerencultuur voortzetten.

Nieuwe Vide. Er lijken kansen te bestaan om Nieuwe Vide te verhuizen naar Schalkwijk. Actiepartij is hier voorstander van.

Stadsbibliotheek. De bibliotheek neemt een belangrijke plaats in onze stad in. Afgelopen jaren is flink geïnvesteerd in de Haarlemse vestigingen. Actiepartij heeft zich met succes hard gemaakt voor verruiming van de openingstijden. Ook steunden we de oproep om jongeren tot 27 jaar gratis boeken te kunnen laten lenen. We hebben gezien dat jongeren in tentamentijd gebruikmaken van studieplekken. Niet alleen in de bibliotheek. Zo was in het voorjaar van 2025 de kelder van de voormalige V&D in gebruik als studiezaal. Graag maken we dit soort pop-up studieplekken vaker mogelijk, in samenwerking met de bibliotheken.

We zien kansen om van de oude bibliotheek in Schalkwijk een broedplaats te maken. Wanneer Nieuwe Vide en MooiZooi daar kunnen worden gehuisvest werken we daar graag aan mee.

Kunst in de openbare ruimte

Haarlem heeft veel kunstwerken in de openbare ruimte. Daar willen we zuinig op zijn. Wat ons betreft blijft De Zonnevechter op de Grote Markt staan. Inclusief werkende fontein. Actiepartij wil voorkomen dat de gemeente weer dure rechtszaken voert met de erven van kunstenaar Sproncken.

Daarnaast willen we meer kunstwerken in de openbare ruimte bij nieuwbouwprojecten en in de ontwikkelzones. In het Cultuurplan 2022-2028 is daar ook geld voor gereserveerd. De gemeente kan daarmee als opdrachtgever een impuls geven aan kunstenaars.

Nachtcultuur

Afgelopen jaren is gewerkt aan een verrijking van de nachtcultuur in Haarlem. Samen met Nachtwacht Haarlem is de Nachtvisie opgesteld. Daar staan goede handreikingen in om het nachtleven in Haarlem leuker, gevarieerder en veiliger te maken. Daar willen we graag mee aan de slag. We vinden het belangrijk dat het nachtleven in Haarlem, zowel in de binnenstad als daarbuiten, een eerlijke kans krijgt. Dat kan niet zonder goed overleg met bewoners en horeca.

Inmiddels zijn de sluitingstijden van de natte horeca in de APV verruimd, ook buiten het centrum. Het college heeft in 2025 aangegeven dat de resterende middelen voor de nachtcultuur voor 2026 en 2027 deels beschikbaar zijn voor culturele makers (voor de nacht) en voor het broedplaatsenbeleid. In de komende periode volgen we deze ontwikkelingen en zullen met voorstellen komen voor na 2027. Ook werken we graag mee aan een nieuwe nachtlocatie wanneer straks de tijdelijke Kelder in het voormalig V&D gebouw de deuren weer zal sluiten.

De museumnacht, nacht van de poëzie en een lichtfestival vindt Actiepartij goede voorbeelden om cultuur aan de nacht toe te voegen.

Ateliers en oefenruimtes

Actiepartij wil dat er voldoende en betaalbare ateliers en oefenruimtes voor kunstenaars en muzikanten zijn. Wij zijn blij met de oefenruimtes in het Slachthuis maar zien daarnaast graag elders in Haarlem mogelijkheden voor bandjes ontstaan.

De aankoop van de 'Greiner' in 2024 is volgens ons een goede stap voor behoud van het aanbod van atelierruimte.

Ook voor grotere muziekgroepen en bijzondere kunstvormen -zoals beeldhouwen- hebben we aandacht.

Broedplaatsen

Veel steden hebben een informeel 'ongeorganiseerd' kunstenaars-circuit dat neerstrijkt op 'witte vlekken op de kaart'. Die groeien zonder overheidsbemoeienis uit tot wat we 'broedplaatsen' noemen. In Haarlem worden die plekken zeer schaars. Vide Cultura, de Fietsznfabriek, de Phoenix, Belcanto, De Egelantier en De Rechtbank in de Jansstraat zijn al heel wat jaren ter ziele.

Met het Strategisch Huisvestingplan Cultuur heeft de gemeente weer aandacht voor nieuwe broedplaatsen. Die werken we graag goed uit, zodat bijvoorbeeld Nieuwe Vide en MooiZooi straks verder kunnen in Schalkwijk. Als er spontaan nieuwe culturele vrijplaatsen ontstaan, zoals De Volharding, willen we dat die een kans krijgen zich op eigen kracht te bewijzen. Dit zonder al te veel bemoeienis van overheid en instanties. Daar zet Actiepartij zich voor in.

Cultuurstimuleringsfonds

Actiepartij vindt dat de cultuurmakers in Haarlem ondersteuning verdienen. Het Cultuurstimuleringsfonds en andere bijdragen aan amateurkunst, koren, toneel en muziek willen we behouden.

Toegankelijkheid

We zien dat de podia en musea in Haarlem aandacht hebben voor toegankelijkheid. Toch denken we dat verbeteringen mogelijk zijn. Daar gaan we graag met de culturele instellingen in Haarlem het gesprek over aan. Ook is het belangrijk dat culturele instellingen toegankelijk zijn voor een neurodivers publiek.

Toekomstvisie Grote Markt

De Grote Markt is van alle Haarlemmers. Het is mooi om te zien hoe historische winkelpuien zijn hersteld. Na jarenlange leegstand lijkt er weer toekomst voor de Verweyhal. We denken dat het plein ruimte kan blijven bieden aan markten, evenementen en terrassen. We willen dat mensen op het plein kunnen zitten, zonder gedwongen te worden een (betaald) terras te bezoeken. We gaan graag met de inwoners van Haarlem het gesprek aan over de toekomst van onze Grote Markt.

Actiepunten 2026-2030

Actiepartij komt in actie voor:

- meer broedplaatsen, oefenruimtes en ateliers
- behoud van culturele evenementen
- structureel geld voor amateurkunst
- verhuizing van Frans Hals Museum naar De Egelantier
- verbouwing van De Pletterij en Schuur
- structurele subsidie voor Slachthuis
- een structurele locatie voor Skatepark
- kunst in de openbare ruimte (behoud Zonnevechter met werkende fontein)
- een culturele invulling van Vleeshal en Vissershuisje
- kunst en (nacht)cultuur in wijken
- divers en veilig nachtleven
- nieuwe (tijdelijke) locaties voor nachtcultuur
- gebruik van erfgoed voor culturele en maatschappelijke voorzieningen
- toekomstvisie Grote Markt

5. GROENE, WATERRIJKE, DIERVRIENDELIJKE STAD

Haarlem is een van de meest versteende steden van Nederland. We zien graag dat de stad wordt vergroend met meer bomen, grotere boomspiegels en buurttuinen. Want een groene stad is een stad die beter kan inspelen op klimaatverandering. Onder een bladerdek is het vele graden koeler in de zomer: dit voorkomt hittestress. En bomen zijn natuurlijk belangrijk omdat ze veel CO2 opnemen.

We willen dat er meer ruimte komt voor water. Door vernatting van veenweidegebied en door het terugbrengen van grachten die ooit zijn gedempt.

Voor iedere Haarlemmer een boom. Groen van jongs af aan doen. Water in plaats van asfalt.

Bomen en groen

Actiepartij wil dat bomen in Haarlem beter worden beschermd. Met inbreng van experts, waaronder Platform Groen, willen we tot een verbeterde bomenverordening komen. Bij projecten in de openbare ruimte maken we een groenparagraaf die laat zien hoe wordt omgegaan met het bestaande groen en hoe nieuw groen bijdraagt aan verbeterde klimaatadaptatie en biodiversiteit. Daarin zien we graag een (financieel) afwegingskader waarin het voor de raad duidelijk wordt wat de meerkosten zijn wanneer wordt gekozen voor een kwalitatief betere, groenere inrichting (bijvoorbeeld door aanplant van dikkere bomen of bomen met een groter boomkroon volume).

Meer bomen. We gaan voor meer bomen in de stad: liefst voor iedere Haarlemmer een boom!

Er geldt in Haarlem weliswaar een herplantplicht, maar we zien dat er dan vaak dunne sprietjes worden neergezet die vele jaren nodig hebben om uit te groeien tot volwaardige bomen. Wij denken dat dat anders kan: bijvoorbeeld door bij herplant te kiezen voor meer bomen die het boomkroon volume compenseren. Actiepartij wil ecologisch gekweekte bomen omdat deze een langere levensduur hebben en beter bestand zijn tegen de omstandigheden in de stad. Actiepartij wil een locatie om bomen te 'bewaren' die (tijdelijk) moeten wijken voor ontwikkelingen.

Boomplantdagen. We zien dat veel Haarlemmers zich betrokken voelen bij de bomen in hun buurt.

Daarom organiseren we boomplantdagen, waar bewoners samen de handen uit de mouwen steken om de stad te vergroenen. Waar het kan in de eigen buurt of in een stads(kweek)bos. Bomen die hier worden gekweekt kunnen worden ingezet bij herplant in de wijken en na stormschade.

Boomwaarde. Bomen vertegenwoordigen een waarde, de zogenaamde boomwaarde. Wij willen dat wanneer bomen worden gekapt, de boomwaarde wordt gecompenseerd. Dat zal veel meer dan nu het geval is, een prikkel geven om bestaande bomen als uitgangspunt te behouden bij stadsontwikkeling. Dit betekent niet dat er nooit meer bomen worden gekapt. We beginnen met de vraag waarom een

toekomstig gebouw zich wel zou moeten vormen naar bijvoorbeeld de ligging van een weg, maar niet naar de aanwezigheid van waardevolle, gezonde bomen die nog vele jaren mee kunnen.

3-30-300 principe. We zetten in op een consequente toepassing van het zogenaamde 3/30/300 principe, zowel bij nieuwbouw als in bestaande buurten en wijken. Dat betekent dat iedere Haarlemmer vanuit huis, werk of school minimaal 3 bomen moet kunnen zien, dat elke buurt minimaal 30% boomkroon bedekking moet hebben (wat betekent dat 30% van het grondoppervlak is bedekt met boomkruinen) en dat iedereen binnen 300 meter loopafstand toegang heeft tot een kwalitatief hoogwaardige groene ruimte, zoals een park of bos.

Wijk- en buurtgroen. Straten, hoekjes en pleintjes kunnen een stuk groener. Ook geveltuintjes, drijftillen en daktuinen zijn een prima aanvulling op het schaarse groen in veel Haarlemse wijken. In de openbare ruimte realiseren we het liefst, samen met omwonenden, in duurzaam aangelegd groen. Dit vinden wij beter dan tijdelijke (pop-up) tuintjes die geld en capaciteit kosten, maar die we snel weer zien verdwijnen. We blijven “tegelwippen” stimuleren en streven ernaar dat de gemeente ook tegels verwijdt uit de openbare ruimte net als particulieren (bovenop de al bestaande vergroeningsopgave).

Maai- en snoeibeleid. De gemeente heeft afgelopen jaren in samenwerking met Spaarnelanden stappen gezet om het maai- en snoeibeleid ecologisch verantwoord uit te voeren. Helaas ging dat nog te vaak mis en werden ecosystemen van insecten en kleine dieren, en daarmee de biodiversiteit, onnodig geschaad. We blijven daarom aandacht vragen voor verbeteringen in de uitvoering. We zien graag dat gemeente Haarlem, Spaarnelanden en Platform Groen in periodiek overleg verbeteringen in de aanpak bespreken.

Groene schoolpleinen. Actiepartij wil doorgaan met het vergroenen van schoolpleinen. Elke leerling en elke leerkracht verdient een groene omgeving. Daarnaast investeren we in schooltuinen, waar leerlingen kennismaken met (de zorg voor) natuur. Groen van jongs af aan doen!

Op schoolpleinen bestaan grote kansen voor klimaatadaptatie. Aanleg van wadi's dragen bij aan de opvang van regenwater en zorgen tegelijk voor extra speelplezier. Waar het kan willen we dat scholen hun regenpijpen afkoppelen.

Gebruik van gif. Actiepartij wil dat het gebruik van landbouwgif (onder andere in het Westelijk Tuinbouwgebied) zo snel mogelijk wordt stopgezet. Ook het gebruik van gif door particulieren willen we terugdringen met een campagne voor de inwoners.

Stadslandbouw

Stadslandbouw heeft zich in Haarlem inmiddels bewezen. Bijvoorbeeld aan de Nieuweweg, in het Spaarnepark, het Westelijk Tuinbouwgebied en in de voormalige Stadskweektuin. De aankoop van gronden in de Poelpolder biedt kansen voor permanente stadslandbouw.

Actiepartij ziet daarnaast graag dat stadslandbouw ook in de wijken zelf ontstaat. Stadslandbouw als tijdelijke invulling van braakliggende terreinen, zowel in eigendom van de gemeente zelf als in handen van projectontwikkelaars, is een voor de hand liggende keus. In de plannen voor Spaarnepark zullen de tuinen van Ecoring tot onze teleurstelling verdwijnen om beachvolleybal mogelijk te maken. De opgebouwde biodiversiteit wordt daarmee in een klap tenietgedaan. Als er kansen zijn hier alsnog andere keuzes te maken, zullen we die met beide handen aangrijpen. Want wat ons betreft is beachvolleybal namelijk prima mogelijk op andere plekken in Haarlem.

Natuurrechten

De natuur staat overal in de wereld onder druk. Ze heeft echter geen stem om zich te laten horen. Wanneer we de natuur, of delen van de natuur, rechten geven, zorgen we ervoor dat haar belangen niet alleen gehoord worden, maar ook afdwingbaar zijn. Het dwingt de stad om zorgvuldige keuzes te maken en om het belang van de natuur altijd mee te nemen in haar beslissingen. Natuurrechten winnen wereldwijd terrein, dus waarom niet in Haarlem? Wij willen natuurrechten een plek geven in het beleid.

Aandachtsplekken in de stad

Haarlemmerhout. Het oudste stadsbos van Nederland, de Haarlemmerhout, is een geliefde plek in onze stad. We willen deze beschikbaar houden voor recreatie, maar tegelijk hebben we een dure plicht om de (monumentale) bomen te beschermen en de biodiversiteit in stand te houden. We houden rekening met de schaalgrootte van de jaarlijkse evenementen die in de Hout plaatsvinden.

Groene Stadsranden (Westelijk tuinbouwgebied, Heksloot, Poelpolder). Bouwen in het groen gaan we niet doen! Dus handen af van het Westelijk Tuinbouwgebied, de Hekslootpolder en de Poelpolder. We vernatten de veenweidegebieden waar mogelijk, geven in de Poelpolder ruimte voor stadslandbouw en onderzoeken de aanplant van een stads(kweek)bos.

Water

Waterbeheer. Regenbuien worden als gevolg van klimaatverandering steeds intensiever. Om deze zo goed mogelijk te kunnen opvangen is het van belang dat de openbare ruimte en particuliere tuinen minder versteend zijn. Ontharding van straten en tuinen door tegelwip-acties zijn effectief. Zeker met behulp van de Tegeltaxi, zodat mensen overvloedige tegels kunnen laten afvoeren. Met woningcorporaties en eigenaren van grote percelen willen we afspraken maken over grootschaliger ontharding van de buitenruimte. De aanleg van wadi's (groene greppel) in straten zijn effectief voor opvang en transport van regenwater.

Riool. De komende decennia investeert gemeente Haarlem in de vervanging van het rioolstelsel. Actiepartij is voorstander van hergebruik van hemelwater en zogeheten 'grijs water-circuits' voor

bijvoorbeeld het doorspoelen van het toilet. De rioolbelasting stemmen we af op het waterverbruik van de Haarlemmers.

Rattenoverlast. Actiepartij vindt dat de gemeente, bij vervanging maar ook bij tussentijdse werkzaamheden aan het riool, keerkleppen moet installeren om de toegenomen rattenoverlast terug te dringen. Dat acht Actiepartij diervriendelijker en effectiever dan ‘ratten-hakselaars’, die nu in gebruik zijn. Bij bestrijding van rattenoverlast is het ook van belang dat zwerfafval wordt teruggedrongen en beter wordt toegezien op het verbod op het bijvoeren van watervogels (met brood).

Spaarne en de (gedempte) grachten. Actiepartij ziet kansen voor recreatief gebruik van het Spaarne, de grachten en de oevers. Hier geldt dat er grenzen zijn aan de capaciteit. We willen pleziervaart mogelijk houden en tegelijkertijd het waterleven niet verstoren. We willen de campagne terug om geluidsoverlast afkomstig van de pleziervaart terug te dringen.

De kwaliteit van het oppervlaktewater is een punt van zorg. De overstort van riolen vervuult het water meer dan we willen en het maakt zwemmen in de rivier onnodig ongezond. Actiepartij realiseert graag een eenvoudig rivierzwembad in het Spaarne, waar we de waterkwaliteit kunnen beheersen en Haarlemmers een aantrekkelijke plek in de zomermaanden kunnen bieden.

Voor de waterhuishouding in de stad én voor verfraaiing van het stadsbeeld, is verdere ‘ontdemping’ van voormalige grachten een lang gekoesterde wens. Het maakt de wijken aangenamer, het breidt mogelijkheden tot watersport uit en is zeer welkom voor de waterberging. In navolging van steden als Gent zetten we in op Europese subsidies om (een gedeelte van) de Amsterdamsevaart, Gedempte Oostersingel en Papentorensingel weer in oude glorie te herstellen: water in plaats van asfalt!

Dierenwelzijn

Dieren migreren naar de stad. Vanwege beschutting en aanwezigheid van voedsel. Deze migratie draagt bij aan de biodiversiteit. Het is goed om hier rekening mee te houden in het Haarlemse beleid. Veel van deze dieren zijn wettelijk beschermd. Deze periode is een start gemaakt met nieuw dierenwelzijnsbeleid. Dat werken we graag verder uit. Actiepartij is voorstander van het plaatsen van insectenhôtels, vleermuiskasten, vogelhuisjes en aanleg van egel routes en eekhoorn traverses.

Weidevogels. Actiepartij wil de locaties waar de weidevogels in aantal toenemen, zoals in de Hekslootpolder, behouden en waar mogelijk uitbreiden. De aankoop van weidegrond in de Poelpolder in 2024 is daar een goed voorbeeld van.

Diervriendelijke verlichting. Verlichting in de nacht is schadelijk voor dieren en zorgt voor extra energieverbruik (en CO2 uitstoot). In de keuze voor straat- en gebouwverlichting wil Actiepartij daarom

het welzijn van dieren nadrukkelijk betrekken. Per locatie moet een goede afweging worden gemaakt van belangen tussen (sociale) veiligheid en welzijn van dieren. Op plekken waar dat niet nodig is willen we dat de verlichting permanent uit is en alleen met behulp van sensoren aan gaat.

Kinderboerderijen. Kinderboerderijen zijn waardevol als sociaal-educatieve functie voor de jeugd en volgens ons het behouden waard.

Zorg voor huisdieren. Huisdieren zijn belangrijk voor mensen. We willen dat het dierenwelzijn niet afhangt van de portemonnee van eigenaren van huisdieren. We zijn voorstander van betaalbare dierenzorg voor mensen met lage inkomens (via de Haarlempas). De opvang van zwervende huisdieren is van groot belang. Deze verdient waar nodig ondersteuning.

Actiepunten 2026-2030

Actiepartij komt in actie voor:

- compensatie van boomwaarde bij bomenkap
- (jaarlijkse) boomplantedagen
- aanleg van een ecologisch stadskweekbos
- 3-30-300 principe
- groen voor tegels en water voor asfalt
- verankering van natuurrechten
- verbetering en innovatie bij Spaarnelanden
- ondersteuning en uitbreiding van stadslandbouw
- veilig zwemmen in het Spaarne
- vergroening van schoolpleinen
- behoud van Westelijk Tuinbouwgebied, Hekslootpolder en Poelpolder
- open graven van oude stadsgrachten
- rioolbelasting op basis van watergebruik
- keerkleppen tegen rattenoverlast
- versterking van dierenwelzijn
- betaalbare dierenzorg voor lage inkomens

6. DUURZAME EN SCHONE STAD

Op initiatief van Actiepartij heeft de gemeenteraad in 2019 de klimaatcrisis uitgeroepen. We stelden toen dat de wetenschap algemeen erkende dat de wereldwijde temperatuurstijging door menselijk toedoen is ontstaan. Dat er bovendien veel soorten zijn verdwenen dan wel dreigen te verdwijnen. De gemeenteraad was het met ons eens dat er weinig tijd resteert om het tij te keren. In de Haarlemse transitie visie warmte uit 2021 heeft de gemeenteraad naar aanleiding van deze klimaatcrisis vastgelegd dat Haarlem in 2040 aardgasvrij wil zijn. Haarlem werkt aan klimaatadaptatie en duurzame stedelijke ontwikkeling. Daar horen een goede afvalverwerking, maatregelen voor schone lucht, circulair gebruik van grondstoffen en overstap op schonere energiebronnen bij.

Afvalverwerking

Huishoudelijk afval. De gemeente wil de inzameling van huishoudelijk afval toekomstbestendig organiseren. Het aantal klepopeningen voor huishoudelijk afvalcontainers wordt verlaagd. Dit draagt bij aan een betere afvalscheiding en illegale stort minder bedrijfsafval in vuilcontainers. De eerste resultaten van het verminderen van het aantal klepopeningen zijn gunstig. De doelstellingen van afvalscheiding aan de bron komen daarmee sneller zicht. In 2025 heeft dit bovendien tot een kostenbesparing van de afvalverwerking geleid, hetgeen gunstig is voor de hoogte van de afvalstoffenheffing.

De verwachting is dat 99% van de huishoudens hier goed mee uit de voeten kan. Actiepartij ondersteunt deze koers, maar wil aandacht voor schrijnende gevallen en voorkomen dat huishoudens straks al vanaf de eerste klepopening moeten betalen. Inzameling van huishoudelijk afval is en blijft een voorziening die voor alle Haarlemmers vrij toegankelijk moet zijn.

We zijn voorstander van een verdere uitrol van het scheiden van afval over de stad. Niet alleen van plastic, papier en glas, maar ook van andere materialen.

Milieuplein en recycling. We zien graag dat inwoners voor al hun grof afval terecht kunnen op het milieuplein van Spaarnelanden. Daarmee gaan we illegale stort en vervuiling van de wijken tegen. Het milieuplein moet volledig zijn ingericht op maximaal hergebruik van het aangeboden afval. Veel kan weer worden benut als grondstof voor nieuwe producten, zoals bijvoorbeeld bouwmaterialen. Actiepartij is blij met de komst van de Circulaire Grondstoffenhub Haarlem in 2024. We zien graag dat deze ook voor particulieren toegankelijk wordt.

Tweedehands huisraad kan worden hergebruikt. Behalve de bestaande tweedehandszaken zijn ook Mooizooi en Repaircafés uitstekende initiatieven om hergebruik te bevorderen en verspilling tegen te gaan. Actiepartij omarmt de cradle-to-cradle filosofie (alle producten recyclebaar tot nieuwe producten met zo min mogelijk gebruik van energie).

Zwerfvuil, hondenpoep en graffiti. Zwerfvuil is een van de grootste ergernissen van Haarlemmers. Het schoonhouden van de stad verdient meer prioriteit. We willen dat er snellere opvolging komt op meldingen over zwerfvuil. Evenals op meldingen over kapot straatmeubilair en straatverlichting. Op plekken met te weinig of zelfs geen afvalbakken willen we deze bijplaatsen. De inkomsten uit hondenbelasting kunnen worden gebruikt voor ‘hondenhaltes’ met poepzakjes en een betere spreiding van afvalbakken in de stad.

Graffiti blijft een hardnekkig vervuילend fenomeen. In de aanpak moet ruimte komen voor legale plekken voor graffiti. (Haarlem heeft een rijke geschiedenis van graffiti als kunstvorm).

Energietransitie

Ook Haarlem wil in 2040 stoppen met het gebruik van aardgas. Daar is wat Actiepartij betreft een sociale energietransitie voor nodig.

Warmtenet. De energietransitie in Haarlem zal voor een groot deel afhankelijk zijn van de aanleg van warmtenetten. Bewoners worden ongeveer tien jaar van tevoren geïnformeerd over de aanleg van het warmtenet in hun wijk of buurt. Actiepartij vindt het belangrijk dat huishoudens in de tussenliggende jaren rekening kunnen houden met eventuele vervanging van het warmtesysteem in hun woning. Het aanbod van een tijdelijke ketel door lease of huur kan in sommige gevallen worden overwogen. Actiepartij ziet dat dit graag geregeld wordt.

Buurtinitiatieven en energiecoöperaties. Actiepartij ondersteunt initiatieven van inwoners om te voorzien in de eigen energiebehoefte. Wij zien in energiecoöperaties goede partners op weg naar een klimaatneutrale stad. Daarbij kan worden gezocht naar combinaties met elektrische deelmobiliteit (door bewoners zelf georganiseerd).

Netcongestie. We zijn ons bewust van de problematiek op het elektriciteitsnet. Dat raakt ook het vestigingsklimaat van Haarlem. Het is van belang om goede afspraken te maken over welk bedrijf wanneer stroom gebruikt. Inzet van een elektriciteitsmakelaar kan helpen om vraag en aanbod met elkaar in lijn te brengen. Wij zijn voorstander van benutting van daken voor zonne-energie en gevels voor windenergie. Opslagcapaciteit voor duurzame energie is zeer wenselijk.

Buurtbatterijen. In hoog tempo stappen Haarlemmers over op elektriciteit. Niet alleen voor hun huishoudelijke apparaten, maar ook voor verwarming en om zich te verplaatsen. We zien dat het moeilijker wordt om thuis opgewekte stroom terug te leveren aan het elektriciteitsnet.

Thuisbatterijen zijn voor veel huishoudens nog te duur. Actiepartij denkt dat buurtbatterijen een uitkomst kunnen bieden, mits zorgvuldig ingepast in de openbare ruimte. Dit laatste zien we graag in samenspraak met omwonenden gebeuren.

Elektriciteitshuisjes. Liander plaatst de komende jaren honderden elektriciteitshuisjes in Haarlem. Het is mogelijk om het standaard casco te verfraaien. Wij zien graag dat bewoners deze, met het wijkplatform, kunnen aanpassen. Zo ontstaan unieke Haarlemmer Energiehuisjes.

Schone lucht

In Haarlem is de luchtkwaliteit verbeterd, maar nog lang niet op orde. Aan een aantal zaken kunnen we niet direct iets doen, bijvoorbeeld de uitstoot van Schiphol en Tata Steel. Een (regionale) lobby is wel mogelijk en daar zetten wij ons voor in.

We zijn een voorstander van de beweging naar (elektrisch) openbaar vervoer en de fiets. Ook zijn wij voorstander van 30 kilometer zones in de stad en de milieumaatregelen om de uitstoot van busjes en vrachtverkeer in de stad te verminderen. Daarbij willen we er wel rekening mee houden dat Haarlemmers die hun huis verduurzamen vaak afhankelijk zijn van installateurs en aannemers van (ver) buiten Haarlem. Deze zijn nog niet allemaal overgestapt op emissieloze bedrijfswagens. We willen zoeken naar een oplossing die de verduurzaming van woningen niet vertraagt, met zo min mogelijk emissie.

Houtstook. Het stoken van hout is een belasting van het milieu en kan overlast veroorzaken. Het college van B&W heeft een gefaseerde aanpak voorgesteld, waarbij wordt gestart met voorlichting en gebruik van de Stookwijzer. Hierin kan iedereen zien of houtstook af te raden is vanwege de weersomstandigheden. Actiepartij ondersteunt deze aanpak.

Duurzame initiatieven

Actiepartij heeft met een aantal partijen gewerkt aan het voorstel “Versterken duurzame initiatieven” dat door de raad is vastgesteld. Doel hiervan is om de duurzame initiatieven vanuit de stad beter te ondersteunen. Zowel door extra dienstverlening vanuit de gemeente, met ruimte en grond en in het versterken van het netwerk van deze initiatieven. Subsidiemogelijkheden worden onderzocht en het Social Impact Fonds is reeds van start gegaan. Dit door de particuliere organisaties (60%) en gemeente (40%) gefinancierde fonds zorgt voor meer duurzame werkgelegenheid. De opbrengsten vloeien terug in het fonds en worden opnieuw geïnvesteerd. De uitbreiding van dit fonds is al in gang gezet. Actiepartij gaat hier graag mee verder. [Initiatiefvoorstel duurzame initiatieven](#)

Actiepunten 2026-2030

Actiepartij komt in actie voor:

- betere afvalscheiding
- snelle opvolging meldingen openbare ruimte
- meer afvalbakken op straat
- steun voor buurtinitiatieven en energiecoöperaties
- inzet van een electriciteitsmakelaar
- buurtbatterijen
- Haarlemmer Energiehuisjes
- lobby voor schone lucht bij Schiphol en Tata
- Stookwijzer als leidraad bij houtstook

7. DEMOCRATISCHE STAD

Actiepartij staat voor invloed van de inwoners op het gemeentelijke beleid. Hoewel er één keer in de vier jaar verkiezingen zijn, vinden we het belangrijk om inwoners en bedrijven gedurende de gehele periode te betrekken bij de totstandkoming van nieuw beleid en de uitvoering van projecten.

Participatiebeleid

In de huidige bestuursperiode is nieuw participatiebeleid opgesteld. De inwoners hebben via 'Right to challenge' (het zelf doen met ondersteuning van de gemeente) de meeste invloed. De nieuwbouw van het Posthuis in het Zaanenpark is daar een voorbeeld van. Inwonersparticipatie kan daarnaast de vorm aannemen van meeweten, meedenken, meedoen en meebeslissen.

"Wijk aan zet" willen wij behouden. Hierin leveren bewoners zelf plannen voor hun buurt aan. Alle bewoners van die buurt mogen daarna beslissen welke plannen geld krijgen om uitgevoerd te worden.

In 2025 organiseerden De Pletterij en Stichting Stadsgesprekken onder de naam *Rechtvaardig Besluiten* een aantal bijeenkomsten. Dit heeft geresulteerd in het *Participatiekompas*. Actiepartij ziet hierin aanknopingspunten die kunnen worden betrokken bij de evaluatie en doorontwikkeling van het participatiebeleid van de gemeente. Daarover gaan we graag met de initiatiefnemers in gesprek.

Burgerberaad

In deze periode is, mede op initiatief van Actiepartij, het Burgerberaad ingevoerd. Voor een beraad worden 100 tot 150 inwoners via loting uitgenodigd om over een bepaald onderwerp advies te geven. Als 70% van de deelnemers voor een advies stemt, wordt dit een zwaarwegend advies aan de gemeenteraad.

Tot nu toe is er twee keer een Burgerberaad georganiseerd. Een pilot over vermindering van CO₂ uitstoot en een tweede over gereguleerd parkeren. Beide Burgerberaden hebben waardevolle inzichten opgeleverd voor de gemeenteraad. Er is nog geen verordening waarin de precieze regels staan hoe een Burgerberaad moet worden georganiseerd. Actiepartij wil deze verordening graag opstellen, zodat het Burgerberaad wordt verankerd in het participatiebeleid van de gemeente.

Referendum

De vraagstukken die spelen in een stad als Haarlem zijn te ingewikkeld om met alleen "voor" of "tegen" te beantwoorden. Die verdienen vaak een genuanceerder oordeel. Het liefst vervangen we het referendum door een combinatie van een digipanel, wijkgesprekken en een Burgerberaad. Een raadgevend referendum met meervoudige vragen zou al een flinke verbetering zijn ten opzichte van het huidige model.

Wijkplatforms

In deze periode zijn de wijkraden omgevormd tot wijkplatforms. Inmiddels loopt dit goed en is er een bredere bewonersparticipatie waarneembaar. Het doel is om vanuit de behoefte van de wijk beleid te kunnen maken. Actiepartij heeft zich met succes ingezet om wijkplatforms net als de voormalige wijkraden de gelegenheid te geven om zowel gevraagd als ongevraagd advies aan de gemeente te kunnen blijven uitbrengen op alle onderwerpen die voor een wijk van belang zijn. Wijkregisseurs zijn actief betrokken bij de platforms. Nog niet alle wijken hebben een wijkplatform. Actiepartij wil graag stimuleren dat die er wel komen.

Lokale media

Media doen verslag over politieke besluitvorming, stellen deze ter discussie of doen verdiepend onderzoek. Inwoners worden daarmee in staat gesteld om deel te nemen aan de democratie. Actiepartij vindt het belangrijk dat er een breed aanbod van onafhankelijke lokale media in Haarlem bestaat. Met het verdwijnen van onder andere Haarlems Weekblad is dat aanbod gekrompen. Afgelopen periode heeft Actiepartij zich met andere partijen sterk gemaakt voor steun aan Haarlem105. De uitwerking hiervan zal begin 2026 bekend worden. Waar mogelijk willen we dat gemeente Haarlem voor meerdere jaren advertentieruimte bij lokale media inkoopt.

Het Haarlems Mediafonds biedt gemeente Haarlem budget om lokale (onderzoeks)journalistiek mogelijk te maken. Wij zetten dit graag voort met lagere drempels voor aanvragers.

Actiepunten 2026-2030

Actiepartij komt in actie voor:

- verordening Burgerberaad
- een wijkplatform in iedere wijk
- raadgevend referendum met meervoudige vraagstelling
- evaluatie participatiebeleid met inbreng Participatiekompas
- beter gebruik van het Haarlems Media Fonds

8. VEILIGE STAD

Veiligheid gaat over vele aspecten van het leven in de stad. Gevoel van veiligheid betekent voor de één iets anders dan voor de ander en is daarmee subjectief. De gemeente heeft de taak om de veiligheid te borgen in objectieve zin.

Openbare orde en handhaving

De gemeente heeft als taak om regels te handhaven. Er zijn veel regels en de gemeente beschikt over beperkte capaciteit om deze allemaal, altijd en overal te handhaven. We willen dat er prioriteiten worden gesteld om het beperkte aantal handhavers dáár in te zetten, waar dat het meeste bijdraagt aan de veiligheid. De grootste misstanden met de ernstigste gevolgen voor mens, dier en milieu krijgen wat ons betreft voorrang op relatief minder ingrijpende overtredingen. Actiepartij vindt dat onze handhavers veilig hun werk moeten kunnen doen en dat de opdrachten aan hen daarop zijn afgestemd.

Wapenstok. Nadat een raadsmeerderheid in de periode 2018-2022 nog tegen de wapenstok was, is deze in 2024 alsnog toegevoegd aan de uitrusting van de BOA's. Actiepartij heeft hiervoor na de voorafgaande pilots geen (wetenschappelijke) onderbouwing gezien. Wanneer bij een volgende evaluatie wederom blijkt dat de wapenstok geen toegevoegde waarde heeft in de handhaving, zullen wij wederom bepleiten deze af te schaffen.

Cameratoezicht. Actiepartij is geen voorstander van altijd en overal cameratoezicht in de openbare ruimte. Tijdelijke inzet van cameratoezicht op locaties kan echter een afschrikkende werking hebben. Als daar aanleiding toe is, bijvoorbeeld doordat de overlast zich verplaatst van de vaste uitgaansavonden naar andere avonden, of naar andere locaties (zoals het Stationsplein), mag van ons dit toezicht worden uitgebreid of verplaatst naar die andere avonden en/of locaties.

Cameratoezicht brengt privacyrisico's met zich mee. We willen voorkomen dat opgenomen beelden eindeloos worden bewaard of gecombineerd met andere data. Daarbij hebben wij met betrekking tot privacybescherming zorgen over een aantal camera's van Chinese makelij.

Verlichting openbare ruimte. Actiepartij ziet dat straatverlichting in de stad regelmatig uitvalt. Het duurt dan vaak lang voordat dit hersteld wordt. Dit gaat ten koste van de veiligheid op straat.

De netbeheerder heeft hier een taak maar heeft vaak veel tijd nodig om de oorzaak van de storing op te sporen. Daardoor blijven meldingen van inwoners vaak niet snel opgevolgd. De komende jaren zullen er nog veel straten worden heringericht. Wij vinden dat Haarlem, net als andere steden, moet investeren in verplaatsbare noodverlichting voor deze straten en op locaties waar zich calamiteiten voordoen.

Veilig uitgaan. Gemeente Haarlem heeft zich in 2024 aangesloten bij het Programma Veilige Steden.

<https://www.programmaveiligesteden.nl/gemeenten/gemeente-haarlem/>

Dit programma zet zich in voor de veiligheid van vrouwen en meisjes in de openbare ruimte, met extra aandacht voor uitgaansgebieden. Actiepartij wil dit programma voortzetten en waar mogelijk de Haarlemse aanpak verbreden aan de hand van best practices uit andere gemeenten. We willen de susteams, die door de gemeente en horeca samen worden betaald, voortzetten.

Gendergerelateerd geweld en femicide

Afgelopen periode is de samenleving een aantal keren opgeschrikt door geweldsincidenten tegen vrouwen en mensen uit de LHBTIQA+ gemeenschap. Dit kan niet zomaar worden geschaard onder de algemene noemer “geweldsincidenten”. Hier is sprake van geweld, gericht tegen mensen om wie ze zijn. Actiepartij wil dat Haarlem inzet op een breed scala aan maatregelen om dit geweld te voorkomen. Dat begint bij de opvoeding. Waar het niet eenvoudig is om achter de voordeur te komen, kunnen we wel op scholen kinderen van jongs af aan bijbrengen dat je in Haarlem mag zijn wie je bent, dat gelijkwaardigheid van alle mensen uitgangspunt is. Gebruik van geweld om dat te ondermijnen wijzen we af, bestrijden we waar het zich voordoet en proberen we in de basis te voorkomen.

De actiepunten in het mede door Actiepartij ingediende voorstel “Integrale aanpak bevorderen veiligheid van vrouwen en stoppen femicide” willen we de komende jaren tot uitvoer brengen. De actiepunten van ‘Orange The World’ die gaan over geweld tegen vrouwen en meisjes willen we overnemen.

Georganiseerde criminaliteit

Bestrijding van georganiseerde criminaliteit verdient prioriteit. Actiepartij gaat het met name om de aanpak van grootschalige vormen van witteboordencriminaliteit, vastgoedfraude, mensenhandel, moderne (seks-)slavernij, misstanden in de prostitutie, wapenhandel en milieucriminaliteit. Het gaat niet alleen om het oppakken van criminelen, maar ook om de opvang van en hulp aan hun slachtoffers. RIEC-NH. Actiepartij vindt de regionale aanpak via Regionaal Informatie en Expertise Centrum Noord-Holland (RIEC-NH) zinvol. Deze verdient daarom continuïteit. Bij een RIEC werken alle overheidsdiensten samen om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan. Denk hierbij aan mensenhandel, vastgoedfraude en drugscriminaliteit. Het is belangrijk om bewoners goed te ondersteunen. Zo heeft het spreekuur van Woon! (ondersteuning van huurders, inmiddels stadsbreed) in de Transvaalbuurt een goede bijdrage geleverd aan de leefbaarheid in de wijk.

Overlast jongeren

Actiepartij is voorstander van de vernieuwde aanpak van jongeren die in criminaliteit dreigen te vervallen. Een gezinsaanpak heeft onze voorkeur, waarbij oog is voor de sociale omstandigheden. Ook als voorbeeld voor jongere broers en zussen. Actiepartij is voor een combinatie van ondersteunen en corrigeren.

Discriminatie

Discriminatie op basis van afkomst, religie, geaardheid, geslacht, leeftijd of handicap moet worden uitgebannen. Waar wij signalen ontvangen dat sprake is van discriminatie willen we met Bureau Discriminatiezaken een proactieve aanpak om dit tegen te gaan.

Drugs

Nu steeds nieuwe en soms ook zwaardere vormen van (designer) drugs in onze samenleving opduiken, is goede voorlichting aan jongeren over de gevaren hiervan belangrijk.

Het Haarlemse keurmerk voor coffeeshops vinden wij een goede zaak.

Buurtbemiddeling

Mensen ondervinden soms overlast van hun burens of anderen uit de directe omgeving. Dat kan een conflict worden dat uit de hand loopt. Actiepartij wil dat voorkomen door in een zo vroeg mogelijk stadium buurtbemiddeling in te schakelen.

Abortuskliniek

Actiepartij wil dat kwetsbare vrouwen (en hun begeleiders) veilig naar abortusklinieken kunnen gaan. Daar passen geen tegendemonstraties voor de deur van, of op weg naar de kliniek. Want dan wordt demonstreren al snel intimideren. Wij willen dat hier landelijke wetgeving voor wordt opgesteld. Een demonstratieverbod zoals bij ziekenhuizen of begraafplaatsen lijkt ons hiertoe het meest voor de hand liggend en we zullen het stadsbestuur met die boodschap ook richting Den Haag laten gaan. Tot die tijd willen wij in goed contact met de Bloemenhovekliniek en gemeente Heemstede tot werkbare afspraken komen. In het belang van de bezoekende vrouwen.

Actiepunten 2026-2030

Actiepartij komt in actie voor:

- aanpak van femicide
- aanpak van geweld tegen de LHBTIQA+ gemeenschap
- het Programma Veilige Steden
- Orange The World
- behoud van susterams in de horeca
- voortzetting van de gezinsaanpak overlastgevende jongeren
- buurtbemiddeling bij conflicten
- bescherming van vrouwen op weg naar de abortuskliniek

9. ONDERNEMENDE, INITIATIEFRIJKE STAD

De lokale en regionale economie is van essentieel belang voor de stad. Het midden- en kleinbedrijf is een banenmotor; en zorgt bovendien voor een leefbare en gezellige stad met een grote verscheidenheid aan winkels en horeca. Naast dat de cultuursector werkgelegenheid biedt, is deze sector ook van groot belang voor de lokale economie. Haarlem moet blijvend inzetten op waar haar economische kracht ligt: de creatieve industrie, duurzame en circulaire bedrijven, dienstverlening en farmaceutische industrie. Bedrijfsverzamelgebouwen (zoals MAAK), waar het delen van kennis, materieel, grondstoffen en onderlinge dienstverlening laagdrempelig mogelijk is, geven vorm aan de door ons gewenste circulaire economie.

Werkgelegenheid

Actiepartij wil de werkgelegenheid in de stad behouden en uitbreiden. Meer dan de helft van de Haarlemse beroepsbevolking werkt nu buiten de stad! We willen ruimte voor combinaties van wonen en werken.

Sociale werkvoorziening. Door bezuinigingen van het Rijk wordt de sociale werkvoorziening steeds verder beperkt. Spaarne Werkt is een verlieslijdende organisatie waar sprake is van minder instroom van medewerkers met een indicatie voor beschut werk. Wij willen dat bestaande arbeidscontracten worden gerespecteerd. Actiepartij is voorstander van regionale maatregelen om mensen met een arbeidshandicap van goede werkgelegenheid te voorzien. Naast revolverende fondsen denken wij ook aan loonkostensubsidie. Deze maatregelen kunnen bijdragen aan een alternatief voor het geval de sociale werkvoorziening ophoudt te bestaan.

Actieprogramma Impact Ondernemen. Actiepartij is voorstander van een transitie naar een duurzame en sociale economie. Wij maken structureel budget vrij om ondernemen met impact te ondersteunen. Actiepartij wil het instrument van de SROI (Social Return On Investment) nog meer inzetten bij alle gemeentelijke uitgaven en pleiten ervoor dat gemeentelijk bedrijfsmatig vastgoed ingezet wordt voor impact makende ondernemers.

Scholing en EVC-traject. Voor mensen zonder startkwalificatie wil Actiepartij een brede inzet van scholingsmogelijkheden. Wij zijn voor de inzet van een EVC-traject. Dit is een betaalbare manier om vast te stellen wat iemand al kan. EVC staat voor Ervaringscertificaat Eerder Verworven Competenties. Dit certificaat wordt op de arbeidsmarkt breed erkend. Ook is Actiepartij voorstander van het aanbieden van de opleiding tot ervaringsdeskundig medewerker in zorg en welzijn.

MKB Haarlem. Het midden- en kleinbedrijf is de banenmotor van de stad. Van de ruim 40.000 ondernemingen in de Haarlemse regio valt een groot deel onder de definitie MKB bedrijf en is verantwoordelijk voor ruim 60% van de werkgelegenheid. Wij hechten belang aan een goed ondernemersklimaat voor het MKB in onze stad en steunen een stadsbrede belangenbehartiging voor en door MKB-Haarlem.

Circulaire economie en duurzaam ondernemen

Actiepartij is voorstander van een circulaire economie waarbij afval als grondstof dient. Voorkomen moet worden dat e-waste en ander afval wordt geëxporteerd naar ontwikkelingslanden, waar het de gezondheid van de bevolking schaadt en het milieu verontreinigt. Gelukkig is inmiddels de bouw carrousel in de Waarderpolder geopend waar bouwmaterialen kunnen worden gebracht en zo worden hergebruikt. In 2025 heeft de gemeente Haarlem de samenwerkingsovereenkomst voor C-District getekend. Wij dragen graag bij om deze samenwerking met innovatieve en circulaire maakbedrijven tot een succes te maken.

Ook ziet Actiepartij graag de repair café's die in buurthuizen en dergelijke worden georganiseerd op grotere schaal in de stad verschijnen. Daarmee wordt bijgedragen aan langer gebruik van goederen en het bevordert gemeenschapszin in buurten en wijken.

Wij willen dat ook de gemeente zelf in haar inkoop- en economisch beleid maatschappelijk verantwoord ondernemen nastreeft en stimuleert. Wat ons betreft koopt de gemeente behalve duurzaam ook zo veel mogelijk regionaal in. Daar is beleid op gemaakt en Haarlem is nu een van de koplopers in duurzaam en regionaal inkopen in de Metropoolregio Amsterdam. Deze koppositie willen we vasthouden.

Wijkeconomie

Actiepartij pleit voor het behoud van kleinschalige detailhandel in de wijken. Het voorzieningenniveau blijft daarmee op peil en het is goed voor sociale contacten in een wijk. Tijdelijke winkels ('pop-up-stores') bieden kansen voor startende ondernemers. Dubbele bestemmingen (wonen-werken) in de wijken willen we in stand laten, ook als daar nu niet wordt gewerkt. Dit hebben we bijvoorbeeld bepleit bij de vaststelling van het Omgevingsplan Vijfhoek- Heilige Landen, waar we vestiging van (hoek)winkeltjes in de toekomst mogelijk hebben willen houden.

Regeldruk

In 2023 werden we verrast door de handhaving van een kratje boeken voor de deur van een winkel in de Gierstraat. Er mochten geen spullen op straat staan. Het bleek het topje van de ijsberg te zijn. Winkeliers die het huilen nader dan het lachen stond omdat de indruk bestond dat regels krom waren en niet consequent werden gehandhaafd.

Actiepartij heeft het voortouw genomen om deze regels te versoepelen, mits de toegankelijkheid van de stad er niet op achteruit zou gaan. In 2025 heeft een pilot uitgewezen dat dat mogelijk is: ondernemers

zijn ermee geholpen, het draagt bij aan de aantrekkelijke winkelstad en de toegankelijkheid wordt in acht genomen. Zo zien we het graag. We zullen ons in blijven zetten om onnodige regeldruk weg te nemen.

Ondernemersloket

Hoewel het college eerst werk wil maken van een digitale ondernemerswebsite, blijft Actiepartij zich sterk maken voor de komst van een fysiek ondernemersloket. Dit helpt ondernemers met de start van hun bedrijf, maar ook om de weg te vinden in het woud van wet- en regelgeving. Daarnaast wil Actiepartij dat er aandacht is voor specifieke branches (zoals horeca) waar de wet- en regelgeving niet zelden kan leiden tot misverstanden of (soms dure) vergissingen die kunnen worden voorkomen.

Waarderpolder

De Waarderpolder is het belangrijkste bedrijventerrein van Haarlem. Actiepartij vindt het belangrijk dat daar ruimte blijft voor groei van bestaande en vestiging van nieuwe bedrijven. Aan de zuidwestelijke randen van de Waarderpolder, tussen de Sportheldenbuurt en de Mincklersweg, zien wij in de toekomst kansen voor combinaties van wonen en werken.

Met Industrie Kring Haarlem werken we aan de uitvoering van het 5e Convenant Waarderpolder 2026-2030. Ook gaan we graag in gesprek over toekomstige ontwikkelingen en knelpunten. Zo willen wij de verkeersveiligheid van de Oudeweg verbeteren. De gebiedsontwikkeling Oostpoort moet wat Actiepartij betreft bijdragen aan verbetering van het gebruik van openbaar vervoer, ook voor medewerkers van bedrijven in de Waarderpolder.

De fiets is in Haarlem het belangrijkste vervoermiddel en dat zien we ook graag terug in de Waarderpolder. Tegelijkertijd is het van belang te onderkennen dat de Waarderpolder een bedrijventerrein is waar de auto niet valt weg te denken. We zien kansen voor gebruik van deelmobiliteit.

Er liggen diverse braakliggende kavels te wachten op bebouwing. Zolang deze kavels nog niet worden ontwikkeld, zien wij graag dat deze worden ingericht als buurttuin voor medewerkers of worden ingezet voor tijdelijke stadslandbouw. Zo wordt tegelijk een bijdrage geleverd aan klimaatadaptatie.

Toerisme en hotels

Actiepartij wil ervoor waken dat de stad wordt overspoeld door toeristen. Wij willen dat Haarlem inzet op cultureel, kleinschalig en duurzaam toerisme. De bestaande hotelstop willen we de komende jaren voortzetten. De inmiddels verstrekte goedkeuring voor nieuwe hotels kan wat ons betreft worden herzien wanneer er geen zicht is op spoedige realisatie. We hebben bij de Egelantier gezien waartoe dat leidt: langdurige leegstand en verkrotting omdat er in de markt geen ruimte bleek te bestaan voor nog meer hotels. Plannen voor een eventueel hotel in Schalkwijk Centrum zullen we kritisch volgen. Er moet echt sprake zijn van een (maatschappelijk) waardevolle toevoeging aan dit stadsdeel. Anders zien wij liever dat hier extra woningen worden gebouwd.

In het centrum is ondanks de hotelstop de vestiging van (boutique) hotels nog steeds toegestaan. We willen daarom, na inventarisatie, het omgevingsplan hierop aanpassen.

Horeca

Haarlem heeft veel aanbod van horeca. Wij vinden het belangrijk dat er goed overleg is tussen gemeente en horeca ondernemers. Dit geldt voor zowel de café's en bars ('natte horeca') als snackbars, lunchrooms en coffeeshops ('droge horeca'). Veiligheid is van groot belang in en om de horeca, zowel van producten die worden aangeboden als van de omgeving. Wat betreft de veiligheid van de omgeving wil Actiepartij inzetten op sus-teams en publiekscampagnes.

Terrassen. Actiepartij heeft in Corona tijd gepleit voor ruimere terras mogelijkheden voor horecabedrijven. We vonden het echter ook van belang dat we teruggingen naar het “oude normaal”. Waar dit nog niet gebeurd is, willen we dat snel doen. De aanwezigheid van grote, ongebruikte terrassen in de wintermaanden willen we waar kan terugdringen. Graag zien we ook afspraken voor de terrassen aan de Spaarneoever, waar voetgangers worden gedwongen over het fietspad te lopen. Terrassen in kleine straatjes juichen we toe, mits goede afspraken worden gemaakt met omwonenden.

Markten

Markten dragen bij aan een levendig stadsleven en verrijken de lokale economie. Actiepartij ziet dat markten de afgelopen jaren zijn veranderd. Bij het toedelen van (stand)plaatsen vinden wij het belangrijk dat (week)markten aandacht houden voor aanbod van betaalbare, liefst lokale producten voor mensen met een kleine portemonnee. Daarover gaan we graag in gesprek met de marktmeester en marktkooplui.

De Nieuwe Groenmarkt wordt opnieuw ingericht en kan wat Actiepartij betreft een prima (uitval)locatie blijven voor de reguliere zaterdagmarkt wanneer De Grote Markt voor evenementen in gebruik is. We zien graag dat de Antiekmarkt blijft bestaan. Bij voorkeur aan de Dreef, maar een andere locatie in of nabij het centrum van de stad is ook denkbaar wanneer daarmee de problemen rondom het parkeren van de standhouders kunnen worden weggenomen.

Reclamevrije openbare ruimte

Actiepartij wil wildgroei aan reclameborden en -uitingen in het straatbeeld terugdringen. Dit geldt ook voor bouwboarden, die feitelijk als grote reclamezuilen fungeren. Er zijn inmiddels stappen gemaakt die in 2027 van kracht worden, maar wat Actiepartij betreft gaan we verder. Want niet alleen de abri's en bushokjes worden gebruikt voor reclame, ook aan lantaarnpalen ontsieren te veel reclameborden het straatbeeld. Wat Actiepartij betreft worden deze vormen van reclame zo snel mogelijk uitgefaseerd. In alle gevallen levert een reclamevrije stad naar ons oordeel een aantrekkelijker aanblik. Hiermee beogen we ook de terugkerende discussie over (on)gewenste reclame in de buitenruimte te beëindigen.

Regiogeld

Actiepartij wil de lokale economie stimuleren met de invoering van regiogeld. Dit is naar behoefte geschapen complementair (toegevoegd) geld waar andere spelregels voor gelden dan voor de euro. Het complementaire geld lekt niet weg uit de regio, is rentevrij, zorgt voor klantenbinding en elimineert betalingstermijnen. Het is (onder voorwaarden) inwisselbaar voor euro's en kan ook zo geboekt worden. Dankzij regiogeld zou Haarlem en omgeving meer kunnen doen met minder euro's. Bovendien kan dit de groei van de Haarlemse rentedragende schuld (bij midden- en kleinbedrijven MKB) doen afnemen.

Voor de goede orde: regiogeld bestaat náást de bestaande euro, het is er geen vervanging van.

Een koppeling van regiogeld met opkomende buurtbedrijven ligt voor de hand.

(meer informatie: http://en.wikipedia.org/wiki/Complementary_currency; www.rotter-dam.nl!).

Actiepunten 2026-2030

Actiepartij komt in actie voor:

- het revolverend werkgelegenheidsfonds
- versterking van het programma Impact Ondernemen
- vergroting van baankansen (door brede inzet van EVC-trajecten)
- versterken van wijk- en buurteconomie
- ruimte voor wonen en werken
- een ondernemersloket voor mkb en horeca
- versterking van de circulaire economie
- stadslandbouw
- vergroening van bedrijventerreinen
- verbeterde verkeersveiligheid van de Oudeweg
- vermindering van regeldruk voor mkb
- een markt met betaalbare, lokale producten
- een reclamevrije openbare ruimte
- een regionale munt

10. LERENDE STAD

Actiepartij vindt het belangrijk dat mensen gedurende hun gehele leven kunnen blijven leren. Dat kan behalve via het reguliere onderwijs ook dankzij cursussen, aangeboden vanuit de culturele sector, bibliotheek en diverse (non)profit organisaties.

Maar onderwijs hoort grotendeels niet tot de gemeentelijke taken. Het jaarlijks overleg met de schoolbesturen geeft de gemeenteraad veel informatie over het reilen en zeilen in onderwijsland en zal wat ons betreft gecontinueerd worden. Leerlingen hebben het recht om ook zelfstandig veilig naar school te gaan. Daarom streven we naar verbetering van de verkeersveiligheid rondom scholen.

Schoolgebouwen en -pleinen

De gemeente richt zich op schone, veilige en duurzame schoolgebouwen en -pleinen. Actiepartij staat achter de geplande (meerjarige) investeringen die hiervoor nodig zijn. We vinden het verstandig om bij nieuwbouw het onderhoud voor langere tijd mee aan te besteden. De oudere schoolgebouwen verdienen snelle verduurzaming zodat de energiekosten niet blijven oplopen.

We willen samen met de scholen de schoolpleinen verder vergroenen.

Gelijke kansen

Actiepartij vindt het belangrijk dat afkomst, achtergrond of inkomen geen verschil mag maken in de kansen van een leerling in het onderwijs. Daarom investeren we in bewezen programma's die ongelijkheid verkleinen of wegnemen.

Brede school. Het concept “brede school” betekent dat er meerdere functies in en om de school worden georganiseerd, zoals cultuur, sport en welzijnsfuncties. Schoolbesturen zijn positief over deze aanpak. Actiepartij is voorstander van uitbreiding van het aantal brede scholen in Haarlem.

Schoolontbijt. Het succesvolle schoolontbijt van afgelopen jaren zetten we graag voort.

Verrijkte Schooldag. Het is belangrijk voor de ontwikkeling van leerlingen dat zij kunnen deelnemen aan een breed aanbod van activiteiten buiten schooltijd. Dit kan gaan om sport, muziek, theater, museumbezoek, danslessen, etc. Ook de Zomerschool, met activiteiten tijdens de zomervakantie, vinden wij een belangrijke aanvulling. Daarom hebben we daar in 2025 vanuit Actiepartij nog extra inzet voor een aantal jaren in voorgesteld. Zo kunnen kinderen hun talenten ontdekken en ontplooien. Dat kan in Haarlem via de Verrijkte Schooldag. Afgelopen jaren hebben daar bijna 900 Haarlemse kinderen aan deelgenomen. Actiepartij wil dat graag blijven ondersteunen.

Schoolzwemmen. Wij vinden het belangrijk dat mensen in Haarlem goed leren zwemmen. Zeker ook (de kinderen van) nieuwkomers. Maar zwemles is voor veel mensen een dure aangelegenheid. Actiepartij is daarom voorstander van herinvoering van zwemles via school. Voor HaarlemPas-houders willen we korting op zwemlessen.

Jeugdeducatiefonds. Actiepartij is voor de continuering van de samenwerking van gemeente Haarlem en het Jeugdeducatiefonds. Het fonds ondersteunt kinderen in de basisschoolleeftijd, die opgroeien in armoede, op het gebied van school, cultuur en sport. Deze ondersteuning, naast die van Stichting Leergeld en het Jeugdfonds Sport & Cultuur, vergroot de kansen van deze kinderen.

University College (De Koepel)

Actiepartij wil in de Koepel nog steeds betaalbaar, universitair onderwijs voor een brede doelgroep. We vinden het belangrijk dat de voorgestelde samenwerking tussen het onderwijs in De Koepel en de maakindustrie in de Waarderpolder verder wordt versterkt. De aanhaking met het C-District verdient aandacht. Wij willen dat het Koepel-terrein, inclusief de gebouwen aan de Papentorenvest en de ondergrondse parkeergarage, zo spoedig mogelijk worden afgebouwd. De inrichting van het voorplein zal dan, zoals met bewoners is afgesproken, kunnen worden vergroend.

Leerlingenvervoer

Voor kinderen die dat nodig hebben is er in voldoende mate leerlingenvervoer van goede kwaliteit nodig. Ongeacht handicap en of inhoud van de portemonnee. Gemeenten hebben een belangrijke verantwoordelijkheid als het gaat om doelgroepenvervoer via Wmo, leerlingenvervoer en de Wet jeugdzorg. Het is belangrijk dat hierin wordt geïnvesteerd met tarieven waarvoor het werk ook echt goed gedaan kan worden. Wij zijn voor de toepassing van de norm van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) om de reisafstand te bepalen die recht geeft op een vergoeding. Dit wel met een hardheidsclausule voor schrijnende gevallen.

Pop-up studie- en leerplekken

Afgelopen jaar konden leerlingen zich in de voormalige V&D kelder voorbereiden op hun schoolexamens. Dit was een groot succes. Wij zien graag meer van dit soort pop-up leerplekken verschijnen. Dit kan bijvoorbeeld in leegstaande kantoren, in scholen en in de bibliotheken.

Milieu educatie

Actiepartij zet breed in op milieu educatie. Er zijn allerhande initiatieven, zowel voor de allerkleinsten als voor middelbare scholieren en HBO-ers. We zijn daarom zuinig op schooltuinen, de Haarlemmer

Kweektuin, pluk- en doe-tuinen, stadsboerderijen en instellingen zoals Natuur- en Milieu Educatiecentrum (NME). De rol van de gemeente zien we hier vooral als faciliterend en waar nodig brengen we mensen samen. Moestuïnes, het liefst op het eigen schoolplein of op locatie, maken we voor alle scholen beschikbaar. Ook werken we met de onderwijssector aan aanvullend lesmateriaal.

Actiepunten 2026-2030

Actiepartij komt in actie voor:

- onderhoud en verduurzaming van schoolgebouwen
- vergroening van schoolpleinen
- verkeersveiligheid rondom scholen
- betaalbare studentenhuisvesting
- de Brede School
- het schoolontbijt
- de Verrijkte Schooldag
- de Zomerschool
- de samenwerking met het Jeugdeducatiefonds
- korting op zwemlessen met de HaarlemPas
- toepassing norm VNG doelgroepenvervoer
- milieu educatie op alle scholen

11. BEREIKBARE, TOEGANKELIJKE STAD

In 2021 heeft gemeente Haarlem het mobiliteitsbeleid vastgesteld. *“De principes hiervan zijn eenvoudig: Binnen de stad reizen we zoveel mogelijk te voet of met de fiets, de reizen van en naar de stad doen we zoveel mogelijk met een steeds schoner OV en we gebruiken de (elektrische) auto alleen als het niet anders kan. Onze distributie organiseren we steeds schoner, en door voorzieningen dichtbij huis beperken we de noodzaak tot lange(re) reisafstanden.”*

Actiepartij wil graag verder op deze ingeslagen weg. We werken aan verbeteringen in de fietsinfrastructuur, zetten in op deelmobiliteit en houden de stad toegankelijk voor mensen die niet anders dan met de auto kunnen reizen, waaronder gehandicapten. We onderkennen dat hard rijden een van de grootste ergernissen van Haarlemmers is.

Fiets

Fietsen is een sociale, gezonde en duurzame manier van verplaatsen. Afgelopen jaren is mede dankzij Actiepartij flink geïnvesteerd in verbetering van de fietsinfrastructuur. Actiepartij is voorstander van de aanleg van de fietsring, maar wel met behoud van de doorgaande fietsroutes door de stad.

Fietsparkeren. Afgelopen jaren zijn er verschillende fietsparkeerplaatsen gerealiseerd (of in aanbouw genomen). Zo heeft Actiepartij de aankoop van het winkelpand in de Kruisstraat bepleit, waar een fietsenstalling wordt geopend. Hiermee hebben we kunnen besparen op een dure ondergrondse fietsenstalling op de Nieuwe Groenmarkt. Graag ziet Actiepartij in de omgeving van de Anegang / Lange Veerstraat op eenzelfde manier een fietsenstalling gerealiseerd worden, bijvoorbeeld in leegstaande of leegkomende winkelpanden.

Bij het station zijn maatregelen genomen om het fietsparkeren beter te organiseren. In de plannen voor het stationsplein wordt de uitbreiding van de bestaande ondergrondse fietsenstalling meegenomen. Wij vinden het belangrijk dat mensen voor een kort bezoek aan de Botermarkt of Gierstraat de mogelijkheid behouden om de fiets op straat te kunnen parkeren.

Haarlem heeft verschillende buurtfietsenstallingen die worden beheerd door bewoners. Actiepartij vindt dat de gemeente een bijdrage moet leveren aan deze stallingen.

Bakfietsdelen. Er zijn grenzen aan het aantal bakfietsen dat in de openbare ruimte gestald kan worden. Deze bakfietsen vormen soms een obstakel voor minder validen en kinderwagens. Actiepartij ondersteunt particuliere initiatieven om bakfietsen te delen, zoals in de Transvaalbuurt, van harte.

Auto

Het aantal auto's in Haarlem is afgelopen jaren toegenomen. Met de bouw van meer woningen is dat niet houdbaar. Daarom heeft de gemeente in 2021 mobiliteitsbeleid vastgesteld waarbij de auto minder ruimte krijgt. De wens tot uitbreiding van parkeerregulering is uitgangspunt in dit beleid.

Parkeren. We zijn ervan overtuigd dat auto's, of ze nu geparkeerd staan of rijden, veel van de schaarse openbare ruimte innemen. Actiepartij heeft zich altijd uitgesproken voor parkeerregulering. Bij voorkeur in heel Haarlem. Regulering kost geld. Met het stadsbrede reguleren van parkeren worden de lasten verdeeld over de hele stad en worden de kosten per vergunning lager.

We willen ons de komende vier jaar richten op invoering van parkeerregulering in de 7 wijken waarover afspraken zijn gemaakt. Om dat op een goede manier te doen investeren we in (gebouwde) parkeeroplossingen en flankerende maatregelen en pleiten voor stadsbrede uitbreiding van regulering. We treffen uiteraard regelingen voor minder validen, zorgverleners en andere essentiële beroepen, bezoekersparkeren en vergunningen plafonds.

Mobiliteitsfonds. Actiepartij is er voorstander van dat de opbrengsten uit parkeerregulering ten goede komen aan parkeervoorzieningen en verbeteringen in de openbare ruimte. We vinden het niet eerlijk dat mensen die geen auto bezitten wel meebetalen aan deze dure voorzieningen. Daarom willen we een mobiliteitsfonds waarin we op basis van parkeeropbrengsten kunnen sparen voor bijvoorbeeld parkeergarages. Maar dat kan niet overal. Creatief (dubbel) gebruik van parkeerterreinen van bedrijven kan bijdragen aan de oplossingen.

Parkeren voor minder validen. Actiepartij zet zich in om de binnenstad met haar voorzieningen bereikbaar te houden voor mensen met een beperking. Parkeerplekken in (openbare) parkeergarages voor minder validen willen we op de best bereikbare plaatsen realiseren. Als dat niet lukt, dan zien we ook mogelijkheden op straat. Hier heeft Actiepartij in 2025 voorstellen voor ingediend.

Velserboog. Actiepartij wil dat het Haarlemse wegennet wordt ontlast. Aanleg van de Velserboog kan daaraan bijdragen.. Dit is een directe verbinding vanaf de Westelijke Randweg naar de A9, ten noorden van Velserbroek. Actiepartij wil dat hierin wordt geïnvesteerd.

Deelmobiliteit

Actiepartij is voorstander van deelmobiliteit. Dit zorgt voor meer ruimte in de wijk en minder autogebruik. Maar ook voor meer sociale cohesie. Daarom stimuleren we (coöperatief) gebruik van deelauto's door particulieren. Ook deelgebruik van andere vormen van mobiliteit kan prima door Haarlemmers zelf

worden georganiseerd. Daar zijn al goede voorbeelden van. Denk aan bakfietsen of duofietsen voor vervoer van mensen met een beperking. Waar nodig subsidiëren en organiseren we goede stallingsplekken.

Snelheid, doorstroming en veiligheid

Groene golf. Actiepartij bepleit meer 'groene golven' voor fietsers en auto's in de stad. Groene golven voor snelverkeer op 30 of 50 kilometer per uur vermindert de uitstoot fors en is goed voor de doorstroming. Op doorgaande wegen zien we dan ook graag een groene golf voor het autoverkeer.

30 kilometer per uur. Haarlem heeft in oktober 2025 op veel wegen de verlaging van de maximumsnelheid naar 30 km/u ingevoerd. Uit onderzoek elders is gebleken dat het aantal verkeersslachtoffers hierdoor afneemt. Een aantal straten waar 50 km/u blijft gelden willen wij bij de eerstvolgende evaluatie betrekken omdat we denken dat verlaging van de snelheid ook hier bijdraagt aan de verkeersveiligheid en leefbaarheid. Denk aan de Lange Herenvest en de Leidsevaart.

E-bikes, fatbikes, brommers, scooters en pedelecs. We vinden het belangrijk dat er wordt gehandhaafd op de maximumsnelheid van elektrische fietsen. Brommers, scooters en speed pedelecs zien wij het liefst op de gewone rijbaan in plaats van op het fietspad.

Openbaar vervoer (OV)

De gemeente organiseert niet zelf het openbaar vervoer. Dat is belegd bij de provincie. Actiepartij vindt goed en frequent openbaar vervoer belangrijk. Ook om de transitie naar minder autogebruik mogelijk te maken.

Afgelopen jaren heeft de gemeente Haarlem voorbereidingen getroffen om drie OV-knooppunten te realiseren dan wel te verbeteren. Deze plannen zijn inmiddels in een vergevorderd stadium en willen we tot stand brengen. We willen dat deze knooppunten aantrekkelijk worden vormgegeven, met voorzieningen en woningen.

Hoogwaardig Openbaar Vervoer. Actiepartij zet graag binnen MRA (Metropoolregio Amsterdam) verband in op verbetering van het hoogwaardig openbaar vervoer in de regio. Door samen op te trekken met omliggende gemeenten, worden de Haarlemse belangen rond mobiliteit beter gehoord.

Knooppunt Spaarnepoort. Met steun van hogere overheden wordt het busstation Spaarnepoort (voorheen: Haarlem Nieuw Zuid) gerealiseerd. We zien graag dat het gebied ingericht is op de menselijke maat en voldoende levendigheid en voorzieningen heeft.

Stationsplein. Er is een plan voor een nieuw Stationsplein in voorbereiding. Actiepartij heeft aangegeven het belangrijk te vinden dat het Stationsplein een open karakter behoudt en geschikt blijft voor busverkeer. Dus geen kantoorgebouw of andere projectontwikkeling die het plein in tweeën snijdt! Ook vinden we het een goed idee om het gebouw op de hoek van de Jansweg / Lange Herenstraat bij de herontwikkeling te betrekken: door dit te slopen ontstaat een plein aan de verder versteende Jansstraat of mogelijkheden voor bijvoorbeeld een taxi standplaats.

Het stationsplein is als eerste bedoeld voor reizigers. Maar we zien ook dat het plein, zeker langs de zijkanten, prima kan worden gebruikt als verblijfsruimte. Dat betekent: ruimte voor een terras, een jeu de boules baan (Boulodrome), bankjes en meer bomen. Graag werken we ook aan een veiliger stationsplein, zeker ook in de nacht.

Stadsdistributiecentrum

Actiepartij pleit voor een stadsdistributiecentrum. Vanaf die plek kunnen kleinere wagens de detailhandel in de binnenstad bevoorraden.

Actiepunten 2026-2030

Actiepartij komt in actie voor:

- onafhankelijke fietsroutes
- meer openbare fietsparkeerplaatsen in de wijken
- buurtfietsenstallingen voor bewoners
- ondersteuning van buurtinitiatieven voor deelbakfietsen
- verplaatsing van brommers, scooters en snelle e-bikes naar de rijbaan
- handhaving van de maximum snelheid van e-bikes (fatbikes)
- verbeterde afstelling van verkeerslichten
- evaluatie en verbeteringen van 30km/u-zone
- de aanleg van de Velserboog bij de A9
- gereguleerd parkeren, liefst stadsbreed
- oprichting van een parkeerfonds
- dubbelgebruik van parkeerplaatsen door inwoners en ondernemers
- meer deelmobiliteit
- veilige bus- en treinstations met rondom goede voorzieningen
- behoud van fijnmazig openbaar vervoer naast regionaal hoogwaardig openbaar vervoer
- stadsdistributiecentrum

13. GEZONDE EN SPORTIEVE STAD

Haarlem is een stad met een rijke sportgeschiedenis. Er worden veel sporten op hoog niveau bedreven. Actiepartij is voorstander van breedtesport in Haarlem. Breedtesport omvat sportieve activiteiten die op niet-professioneel niveau worden beoefend voor recreatie, gezondheid of sociale doeleinden. Uiteindelijk draagt beweging bij aan een gezonde stad.

Voor Actiepartij betekent breedtesport dat er veel verschillend aanbod van sport- en bewegingsactiviteiten wordt geboden en dat zoveel mogelijk inwoners hieraan kunnen deelnemen. Oftewel, dat de (financiële en fysieke) drempels voor deelname niet te hoog zijn.

Bewegen in de openbare ruimte

De openbare ruimte biedt in de omgeving van Haarlem veel mogelijkheden voor recreatie en beweging. Behalve fietstochtjes naar de duinen, willen we ook dat er voldoende mogelijkheden voor lopers en fietsers zijn in de stad zelf.

De organisatie van De Halve Van Haarlem en De Grachtenloop laten zien dat in een grote behoefte van mensen wordt voorzien. Deze evenementen ondersteunen we dan ook graag, maar kijken net als bij andere evenementen, wel naar de toegankelijkheid van de stad en de betaalbaarheid voor deelnemers. De komende jaren gaan we graag door met de aanleg van onder andere Cruijff courts, jeu de boules banen, skateparken en bootcamp voorzieningen.

Toegankelijkheid

Sporten moet ook mogelijk zijn voor mensen met een beperking. Afgelopen jaren is het gesprek daarover gevoerd met sportverenigingen. En er zijn al regelingen, maar er kan méér. Actiepartij vindt een tegemoetkoming voor deelname voor minder draagkrachtigen aan andere vormen van beweging op zijn plaats. Bijvoorbeeld aan Tai Chi of yoga. Deze bewegingskunsten kunnen bij uitstek de conditie en het leven van mensen met bewegingsziekten verbeteren.

Graag ziet Actiepartij een aanlegsteiger in de binnenstad die geschikt is voor mindervaliden, zodat ook zij van het water kunnen genieten. Aanpassingen aan bestaande steigers is wat ons betreft ook mogelijk.

Zwemmen in het Spaarne

Elke zomer blijkt weer hoe aantrekkelijk het Spaarne en de grachten zijn om in te zwemmen. Het wordt in verband met de scheepvaart echter te gevaarlijk bevonden en de kwaliteit van het water is onzeker. Daarom is afgelopen periode op verzoek van Actiepartij onderzoek gedaan naar mogelijkheden om een goed bereikbaar rivierzwembad in het Spaarne te realiseren, waar we de waterkwaliteit kunnen garanderen. Dit heeft nog niet geleid tot een gewenst resultaat. Wij willen hier toch naar blijven zoeken. Er zijn genoeg voorbeelden in de wereld waar het wel kan.

Sportaccommodaties

Afgelopen jaren zijn veel plannen gemaakt voor investeringen in sportaccommodaties in Haarlem. Er zijn plannen voor een nieuwe turnhal, het eerste plan van in totaal twee nieuwe zwemlocaties is in de maak. Ook wordt er werk gemaakt van de verduurzaming van het monumentale Zwembad de Houtvaart. Actiepartij wil deze investeringen graag realiseren.

Provincie Noord Holland hal. Deze hal heeft een zeer onaantrekkelijke uitstraling en is voor een aantal sporten ontoereikend. Actiepartij ziet kansen om, in aansluiting van de naastgelegen, toekomstige turnhal over te gaan tot verduurzaming en eventueel uitbreiding van deze hal. Daarmee kan ook de kwaliteit en de veiligheid van de openbare ruimte worden verbeterd.

Haarlem Stadion. Het Haarlem Stadion aan de Jan Gijzenkade roept bij veel Haarlemmers herinneringen op aan de tijden dat er betaald voetbal werd gespeeld in Haarlem. Nu zijn er plannen om woningen te bouwen op het voormalige voetbalveld. Met Stichting HFC Haarlem 1889 wordt gesproken over een invulling voor (een deel van) de oude tribune. Actiepartij wil dit overleg graag voortzetten.

Spaarnepark. De gemeenteraad heeft besloten tot realisatie van de sportvoorzieningen in het Spaarnepark. Dit betreft onder andere de aanleg van beachvolleybalvelden en parkeerplaatsen. Actiepartij vindt de huidige ecologische waarde van de huidige buurt- en pluktuinen in het Spaarnepark echter belangrijk. Evenals de sociale samenhang die daar is ontstaan. Dit alles door vrijwilligers en buurtbewoners. Wij willen daarom in overleg met BAVO Beach Club Haarlem onderzoeken of een alternatieve locatie voor (uitbreiding van) hun activiteiten mogelijk is.

Actiepunten 2026-2030

Actiepartij komt in actie voor:

- meer sport- en beweging op scholen en in wijken,
- toegankelijke sportvoorzieningen voor iedereen,
- zwemmen in het Spaarne,
- verduurzaming zwembad De Houtvaart,
- verduurzaming van de Provincie Noord Holland Hal,
- Realisatie van Spaarnepark, behoud pluktuinen en relocatie beach volleybal

14. DIENSTBARE EN FINANCIIEEL GEZONDE STAD

Actiepartij staat voor een transparant bestuur dat laagdrempelig toegankelijk is voor haar inwoners en bedrijven. Dat vraagt om een dienstbare overheid, begrijpelijke regels, duidelijke procedures, goede klachtenafhandeling en een benaderbare gemeenteraad.

Actiepartij heeft zich bij de coalitievorming in 2022 uitgesproken voor een verantwoord financieel beleid. Voor ons bestaat dat allereerst uit het zo realistisch mogelijk begroten van geplande investeringen en een sluitende meerjaren exploitatie. Dat willen we de komende jaren uiteraard voortzetten, wetende dat de stad groeit en het investeringsvolume toeneemt.

Burgerzaken

Het is van belang dat de inwoners en ondernemers van de stad goed geholpen worden. De wachttijd voor het aanvragen van voorzieningen of documenten dient zo kort mogelijk te zijn. De recent aangetoonde wachttijden van meer dan een maand bij de afdeling Burgerzaken vinden wij onacceptabel. Wat Actiepartij betreft wordt werk gemaakt van voldoende capaciteit bij de afdeling.

Inwoners die de moeite nemen om meldingen te doen over hun leefomgeving, bijvoorbeeld over zwerfvuil, kunnen niet van het kastje naar de muur worden gestuurd. Voor ondernemers is het van belang dat zij niet verdwalen in het woud van regels. Daarom is Actiepartij voorstander van een Ondernemersloket.

Beroep en bezwaar

Jaarlijks worden er bij de gemeente bezwaarschriften ingediend. Overschrijding van de beslistermijn komt nog veel voor, al is een kleine verbetering zichtbaar. Door overleg met bezwaarmakers worden ook zaken opgelost of het bezwaar ingetrokken. Actiepartij steunt deze werkwijze zolang de rechten van de bezwaarmakers gerespecteerd worden.

Gemeentelijke organisatie

Uitvoeringscapaciteit. Actiepartij vindt het van belang dat er voldoende uitvoeringscapaciteit binnen de ambtelijke organisatie is om het werk van de gemeente uit te voeren. Daar is ook voldoende deskundigheid voor nodig. Actiepartij is zich ervan bewust dat er krapte is op de arbeidsmarkt. Daarom is het belangrijk dat de gemeente een aantrekkelijke werkgever is. Actiepartij investeert in de deskundigheid van de vaste medewerkers. Tegelijk willen wij dat de gemeente terughoudend is met dure, externe inhuur. Actiepartij is voor toepassing van de Roemernorm, die stelt dat inhuur maximaal 10% van het totale aantal medewerkers mag zijn. In 2024 was dit in Haarlem nog meer dan het dubbele.

Artificial Intelligence. AI (Artificial Intelligence oftewel Kunstmatige Intelligentie) heeft de afgelopen jaren met de komst van platforms als ChatGPT, Deepseek, Copilot en MetaAI een enorme vlucht genomen. De risico's en praktische toepassingen van AI zijn nog niet geheel te overzien. De gemeente hanteert voor het dagelijks werk een AI Protocol, en in 2025 is de Richtlijn en Toetsingskader AI Gemeenteraad Haarlem vastgesteld, waarin risico's bij het gebruik van AI door de gemeenteraad zijn benoemd. Actiepartij vindt het belangrijk de ontwikkelingen op het gebied van AI te volgen. Daar waar AI kansen biedt op verbeterde, transparante werkprocessen, willen we die benutten. Indien nodig willen we de regels voor het gebruik AI nader uitwerken.

Sociale media. Gemeente Haarlem maakt net als andere overheden gebruik van sociale media om inwoners te bereiken. Actiepartij vindt het zorgelijk dat deze platforms worden beheerst door de grillen van Bigtech. Ook is verspreiding van nepnieuws en de verruwing van het online debat reden genoeg om kritisch en bewust om te gaan met sociale media. Daarom hebben wij afgelopen periode ook inzicht gevraagd omtrent het gebruik daarvan door de gemeente. Waar nodig zal Actiepartij om herbezinning vragen op het gebruik van specifieke platforms.

Clouddiensten en beveiliging. Gemeente Haarlem gaat op termijn over op diensten via de cloud en software as a service (SAAS). Dit is nodig omdat lokale applicaties onvoldoende beveiliging van data kunnen bieden. Nu is Europa nog heel afhankelijk van Amerikaanse aanbieders. Op het moment dat er kwalitatief goede Europese cloud diensten ontstaan is Actiepartij voorstander om daar naar over te stappen.

Financiën

Financiële stand van zaken 2024-2025. Haarlem staat er financieel beter voor dan een aantal jaar geleden. De schuld is gedaald tot 385 miljoen euro (eind 2024). De schulden zijn waar mogelijk tussentijds tegen lagere rentes afgesloten. De Algemene Reserve bedroeg inmiddels meer dan 100 miljoen euro. Daarom heeft de gemeenteraad in 2025 besloten tot een uitname van 100 miljoen euro en deze toegevoegd aan de Reserve Kapitaallasten. Hiermee kunnen over een reeks van 25 jaar (de kapitaallasten van) investeringen worden bekostigd. De financiële risico's lijken beheersbaar.

Kostenefficiëntie. Actiepartij vindt het belangrijk dat de gemeente zorgvuldig omgaat met geld van en voor de samenleving. Het geld moet op de juiste plek terechtkomen. Actiepartij let hierbij ook altijd op of plannen slimmer of goedkoper kunnen. Zo kunnen we meer doen, met minder geld.

Actiepartij let bij de beoordeling van de financiële stukken naast - het wettelijk verplichte - meten van doelmatigheid en rechtmatigheid op kosten-efficiëntie.

Incidenteel versus structureel geld. Gelet op de onzekerheden die vanuit Den Haag op de gemeentefinanciën afkomen, heeft het gemeentebestuur de afgelopen periode allerlei initiatieven voor

een aantal jaren met incidenteel geld gefinancierd. Daarmee zijn deze activiteiten niet structureel verzekerd van geld. Als daar ruimte voor is, willen we de goede initiatieven met een bewezen maatschappelijke meerwaarde, structureel in de begroting opnemen. Dit draagt bij aan continuïteit van bestuur en voorkomt dat initiatieven uit de stad verdwijnen.

Voor de komende jaren verwachten wij dat er nog steeds weinig structurele middelen beschikbaar zullen zijn. Dat betekent dat nieuwe initiatieven dan weer met incidentele middelen kunnen worden opgestart.

Groene belastingen. Wat ons betreft krijgt wie duurzamer en energiezuiniger bouwt korting op de leges (of een teruggave middels een subsidie, zoals in Tilburg gebeurt). Actiepartij bepleit vergroening van de bouwleges. Bij de begroting van 2026 heeft Actiepartij hier wederom een voorstel voor ingediend. Dat wordt door het college uitgewerkt bij de Belastingvoorstellen 2027.

Woonlasten. Haarlem is geen goedkope stad om te wonen. Daarom willen we de gemeentelijke heffingen die de woonlasten beïnvloeden, niet onevenredig laten toenemen. We staan aan de vooravond van noodzakelijke, grote investeringen in het rioolstelsel. De kosten van afvalverwerking zullen zonder aanpassingen aan het stelsel hoger worden. Actiepartij vindt dat riool en afvalverwerking basisvoorzieningen die op orde moeten zijn.

Brede Welvaart. In het coalitieakkoord 2022-2026 is de ambitie opgenomen om Brede Welvaart te integreren in de gemeentebegroting. Uit een eerste vergelijking (CBS, Atlas Nederlandse Gemeenten) met andere gemeenten blijkt dat er ten aanzien van Brede Welvaart nog veel winst valt te boeken in Haarlem. Voor Actiepartij betekent dit concreet dat we gemeentelijke uitgaven zullen beoordelen in relatie tot het effect dat deze hebben voor de kwaliteit van leven in het hier en nu (dus in Haarlem), het welzijn van mensen elders en op het welzijn van toekomstige generaties.

Actiepunten 2026-2030

Actiepartij komt in actie voor:

- verkorting van de wachttijd bij Afdeling Burgerzaken
- verbeterde afhandeling van meldingen over de openbare ruimte
- verbeterde procedures bij Beroep en Bezwaar
- een realistische, sluitende meerjaren begroting
- minder onderbesteding bij uitvoering en beperking van externe inhuur
- vergroening van belastingen, zoals bouwleges
- uitgaven gericht op Brede Welvaart

